

DECIZIA NR. 328 RU

21.05.2025

Economist **Luminița MIHAILOV**, Director General al Agenției pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est

În temeiul prevederilor Statutului ADR SE,

Având în vedere:

- OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 277/2021;
- Analiza de oportunitate nr. 5339/AM/09.05.2025 elaborată de către Biroul Gestionare, Monitorizare și Evaluare Program din cadrul Autorității de Management a Programului Regional Sud Est (AM PR SE), în vederea instituirii schemei de ajutor de minimis privind creșterea competitivității IMM-urilor în cadrul Programului Regional Sud-Est 2021-2027 (PR SE);
- Avizul Consiliului Concurenței comunicat cu adresa nr. 6800 din 20.05.2025, emis în conformitate cu prevederile OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- Nota AM PR SE nr. 5329/AM/09.05.2025 de aprobare a Schemei de ajutor de minimis și ajutor de stat regional privind creșterea competitivității IMM-urilor în cadrul PR SE.

În virtutea drepturilor conferite de Legea 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare,

DECID

Art. 1 Se aprobă instituirea Schemei de ajutor de minimis și ajutor de stat regional privind creșterea competitivității IMM-urilor în cadrul PR SE, Obiectivul de politică 1 “O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale”, Prioritatea 1 “O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice”, Obiectiv Specific a (iii) “ Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)“, Acțiunea 1.6 Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor, Operațiunea A.2 Creșterea competitivității IMM-urilor.

Art. 2 Schema de ajutor de minimis și ajutor de stat regional denumită ”Creșterea competitivității IMM-urilor” se aplică la nivelul Regiunii Sud-Est, cu excepția teritoriului Investiții Teritoriale Integrate (ITI) Delta Dunării, pentru IMM-uri non-agricole (microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii) din mediul urban și pentru întreprinderi non-agricole mici și mijlocii din mediul rural de la data publicării pe site-ul <https://regiosudest.ro/> și până la data de 31 decembrie 2027, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2831/2023 și Regulamentului (UE) 651/2014.

Art. 3 Schema de ajutor de minimis și ajutor de stat regional se va publica pe site-ul PR SE la adresa <https://regiosudest.ro/> pentru a asigura cerința de accesibilitate și opozabilitate.

Reprezentant legal
Luminița MIHAILOV
DIRECTOR GENERAL

**SCHEMĂ DE AJUTOR DE MINIMIS ȘI AJUTOR DE STAT REGIONAL
privind creșterea competitivității IMM-urilor în cadrul
Programului Regional Sud-Est 2021-2027**

Cuprins

Articolul 1 Prevederi generale.....	3
Articolul 2 Baza legală	3
Articolul 3 Obiectivul și scopul schemei	5
Articolul 4 Domeniul de aplicare	6
Articolul 5 Definiții	8
Articolul 6 Efectul stimulativ	18
Articolul 7 Condiții de eligibilitate a solicitanților	18
Articolul 8 Condiții de eligibilitate a proiectelor	23
Articolul 9 Durata schemei.....	25
Articolul 10 Bugetul schemei.....	26
Articolul 11 Numărul estimat de beneficiari	27
Articolul 12 Modalitatea de acordare a ajutorului.....	27
Articolul 13 Valoarea ajutorului de minimis și calculul plafonului.....	28
Articolul 14 Reguli ajutor de stat regional	30
Articolul 15 Procedura de implementare a schemei.....	31
Articolul 16 Activități eligibile	31
Articolul 17 Cheltuieli eligibile.....	33
Articolul 18 Cheltuieli neeligibile	38
Articolul 19 Reguli privind publicarea, informarea, raportarea și monitorizarea ajutoarelor.....	40
Articolul 20 Recuperarea ajutorului <i>de minimis</i> și ajutorului <i>de stat</i>	43
Articolul 21 Dispoziții finale.....	44

Articolul 1 Prevederi generale

- (1) Prezenta procedură instituie o schemă de ajutor de minimis și ajutor de stat regional privind creșterea competitivității IMM-urilor în cadrul Programului Regional Sud-Est 2021-2027, Obiectivul de politică 1 *“O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale”*, Prioritatea 1 *“O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice”*, Obiectiv Specific a (iii) *“ Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR) ”*, Acțiunea 1.6 *Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor, Operațiunea A.2 Creșterea competitivității IMM-urilor, denumită în continuare „Schemă”*.
- (2) Ajutoarele se acordă numai în condițiile și criteriile prevăzute în prezenta *Schemă*, în limita bugetului disponibil.
- (3) Schema se aplică pe teritoriul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est din România, (cu excepția arealului acoperit de ITI Delta Dunării), pentru IMM-uri non-agricole (microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii) din mediul urban și pentru întreprinderi non-agricole mici și mijlocii din mediul rural. În cazul în care investiția pentru care se solicită finanțare presupune înființarea unui punct de lucru înregistrat fiscal, înființarea acestuia în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția arealului ITI Delta Dunării, se va realiza de beneficiar până la data finalizării implementării proiectului.
- (4) Această schemă este alcătuită din două componente, după cum urmează:
 - a) **ajutor de stat regional pentru investiții** cu respectarea prevederilor Capitolului I și art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 2014/651 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, cu modificările și completările ulterioare, denumit, în continuare, ajutor de stat regional;
 - b) **ajutor de minimis** cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2023/2831 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, denumit în continuare, ajutor de minimis.

Articolul 2 Baza legală

- (1) Prezenta schemă este elaborată în conformitate cu următoarele reglementări legale europene și naționale:
 - a) **Regulamentul (UE) nr. 2023/2831** al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, denumit în continuare Regulamentul (UE) nr. 2023/2831;
 - b) **Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei** de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare, denumit, în continuare, Regulamentul (UE) nr. 651/2014;
 - c) **Recomandarea Comisiei 2003/361/CE privind definirea microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii;**

- d) **Hotărârea Guvernului nr. 311/2022** privind intensitatea maximă a ajutorului de stat regional în perioada 2022-2027 pentru investiții inițiale, cu modificările și completările ulterioare;
- e) **Regulamentul (UE) 2021/1060** al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, denumit în continuare RDC;
- f) **Regulamentul (UE) 2021/1058** al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune;
- g) **Ordonanța de urgență nr. 133/2021** privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă;
- h) **Ordonanța de urgență nr. 77/2014** privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- i) **Ordonanța de urgență nr. 66/2011** privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- j) **Hotărârea Guvernului nr. 873/2022** pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă;
- k) **Legea 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
- l) **Legea nr. 31/1990** (**republicată**) privind societățile comerciale, cu modificările și completările ulterioare;
- m) **Ordonanța Guvernului nr. 26/2000** cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare;
- n) **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 122/2020** privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, aprobată prin Legea nr. 277/26.11.2021, cu modificările și completările ulterioare;
- o) **Hotărârea nr. 936 din 5 noiembrie 2020** pentru aprobarea cadrului general necesar în vederea implicării autorităților și instituțiilor din România în procesul de programare și negociere a fondurilor externe nerambursabile aferente perioadei de programare 2021-2027 și a cadrului instituțional de coordonare, gestionare și control al acestor fonduri;

- p) **Ordonanța de urgență nr. 23/2023** privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de coeziune 2021-2027;
 - q) **Comunicarea Comisiei „Orientări tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”** în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență” 2021/C58/01;
 - r) **Legea nr. 315/2004** privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare;
 - s) **Hotărârea de Guvern nr. 907/2016** privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;
 - t) **Decizia de punere în aplicare a Comisiei C (2022) 7639/ 21.10.2022** de aprobare a Programului Regional Sud-Est 2021-2027;
- (2) Schema este exceptată de la obligația de notificare către Comisia Europeană, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023 și art. 3 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

Articolul 3 Obiectivul și scopul schemei

Sprijinul financiar în cadrul Schemei se acordă pentru creșterea competitivității microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii non-agricole din Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția teritoriului acoperit de ITI Delta Dunării, cu sediul social sau punct de lucru înregistrat fiscal în mediul urban, și pentru întreprinderile mici și mijlocii non-agricole, cu sediul social sau punct de lucru înregistrat fiscal, în mediul rural, din Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția teritoriului acoperit de ITI Delta Dunării. În cazul în care investiția pentru care se solicită finanțare presupune înființarea unui punct de lucru înregistrat fiscal, înființarea acestuia în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția arealului ITI Delta Dunării, se va realiza de beneficiar până la data finalizării implementării proiectului. Modernizarea acestora se va realiza în vederea unei îmbunătățiri semnificative a capacității tehnologice, industriale și organizaționale de a gestiona dezvoltarea de produse și servicii.

Lucrările de modernizare pot fi considerate eligibile doar în măsura în care sunt aferente și intrinsec legate de investiția inițială, care constă în activități de înființare a unei noi unități/ extinderea capacității unei unități existente/diversificarea producției unei unități prin produse sau servicii care nu au fost fabricate anterior în unitate sau o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) sau a prestării generale a serviciului (serviciilor) vizat(e) de investiția în unitate.

Simpla înlocuire a activelor fără schimbarea fundamentală a întregului proces de producție/ prestare servicii constituie o investiție de înlocuire și nu este eligibilă pentru ajutor de stat regional pentru investiții, deoarece nu se califică drept o schimbare fundamentală a procesului de producție/prestare servicii global și, prin urmare, nu constituie o investiție inițială. Același lucru este valabil și în cazul în care echipamentele individuale sunt înlocuite cu altele care sunt mai performante, cu excepția cazului în care acest lucru duce la o schimbare fundamentală a procesului general de producție/prestare servicii.

Scopul prezentei scheme este de a finanța o serie de activități necesare pentru îmbunătățirea

produselor și serviciilor prin rețehnologizare, inovare și adaptarea rapidă la semnalele pieței. În acest sens este necesar un mix de măsuri suport pentru creșterea competitivității IMM-urilor și pentru a facilita avansarea spre activități cu valoare adăugată mai mare.

Articolul 4 Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta Schemă se aplică în toate cele 6 județe din Regiunea Sud-Est: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea, cu excepția arealului ITI Delta Dunării.
- (2) Prezenta Schemă se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniile de activitate prevăzute de codurile CAEN precizate în **Anexa 1** la prezenta schemă.
- (3) Prezenta măsură se aplică numai solicitanților care confirmă faptul că în cei 2 ani anteriori depunerii cererii de finanțare nu au efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul și care oferă un angajament că nu vor face acest lucru pentru o perioadă de până la 2 ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul.
- (4) Prezenta Schemă nu se aplică pentru:
 - (a)ajutoarele acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse pescărești și de acvacultură;
 - (b)ajutoarele acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură, în cazul în care cuantumul ajutoarelor este stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse achiziționate sau introduse pe piață;
 - (c)ajutoarele acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole;
 - (d)ajutoarele acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor agricole, în unul din următoarele cazuri:
 - (i) atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității de produse de acest tip achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;
 - (ii) atunci când ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari;
 - (e)ajutoarele destinate activităților legate de export către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoarelor direct legate de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
 - (f) ajutoarele condiționate de utilizarea preferențială a bunurilor și serviciilor naționale față de bunurile și serviciile importate;
 - (g)ajutoarele acordate pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri;
 - (h)ajutoarele pentru activități cu produse cu caracter erotic sau obscen, precum și cele care contravin bunelor moravuri, ordinii publice și/sau prevederilor legale în vigoare;
 - (i) ajutoarele pentru activitățile de astrologie și spiritism, inclusiv on-line, servicii personale de tipul: servicii de escortă, servicii de stabilire a întâlnirilor, servicii ale agențiilor matrimoniale, video chat on-line pentru consiliere matrimonială și psihologică;

- (j) activitățile de jocuri de noroc și pariuri, producție sau comercializare de armament, muniții, explozibili, tutun, alcool, produse energetice definite potrivit Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, substanțe aflate sub control național, plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope;
 - (k) activitățile privind facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia nr. 787/2010 a Consiliului;
 - (l) ajutoarele pentru sectorul siderurgic, sectorul lignitului și sectorul cărbunelui;
 - (m) ajutoarele pentru sectorul transporturilor, precum și pentru infrastructura conexă; ajutoarelor pentru sectorul producerii, stocării, transportului și distribuției de energie și pentru infrastructurile energetice, cu excepția ajutoarelor regionale pentru investiții din regiunile ultraperiferice și a schemelor de ajutoare regionale de exploatare; și ajutoarelor în sectorul comunicațiilor în bandă largă, cu excepția schemelor de ajutoare regionale de exploatare;
 - (n) activitățile din domeniul financiar și de asigurări;
 - (o) domeniile excluse conform art. 7 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune.
- (5) În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea atât în sectoarele/domeniile excluse menționate la articolul 4 alin. (4) lit. a), b), c) sau d), cât și în sectoarele/domeniile eligibile care intră în domeniul de aplicare al Schemei, pentru a primi finanțare în cadrul Schemei, beneficiarul trebuie să asigure o separare a activităților respective, de exemplu printr-o evidență contabilă separată, astfel încât activitățile desfășurate în sectoarele/domeniile excluse să nu beneficieze de ajutoarele acordate în cadrul prezentei Scheme.
- (6) Prin prezenta Schemă **nu** se acordă sprijin financiar pentru:
- a) Societățile încadrate în categoria întreprinderilor mari;
 - b) Sucursalele, agențiile, reprezentanțele sau alte unități fără personalitate juridică;
 - c) IMM-urile care urmăresc obținerea finanțării prin crearea de condiții artificiale de eligibilitate, cu scopul vădit de a se încadra în categoria solicitanților eligibili:
 - au realizat modificări conjuncturale, cu caracter temporar și care sunt supuse efectelor de volatilitate, de natură să afecteze criteriul de eligibilitate a solicitantului de finanțare privind încadrarea în categoria microîntreprinderilor, întreprinderilor mici sau mijlocii, respectiv au realizat schimbări în structura acționariatului și/sau la nivelul administratorilor, inclusiv ca urmare a unei fuziuni, a unei achiziții, sau divizării societății **după data publicării în consultare publică a ghidului solicitantului;**

Excluderea de la finanțare, și chiar recuperarea ajutorului, dacă este cazul, se va realiza în urma verificării IMM-urilor privind crearea de condiții artificiale în etapa de monitorizare, inclusiv în perioada de durabilitate a contractului de finanțare, respectiv 3 ani de la efectuarea plății finale în cadrul contractului de finanțare. Astfel, în această etapă, în cazul în care se revine la structura inițială a acționariatului și/sau a administratorilor înainte de realizarea schimbărilor, caz în care nu ar mai fi îndeplinite condițiilor de eligibilitate, proiectul va fi reziliat și se va dispune recuperarea ajutorului deja acordat, împreună cu dobânda aferentă, dacă este cazul. Nu vor fi excluse de la finanțare IMM-urile care au realizat schimbări în

structura acționariatului și/sau la nivelul administratorilor **după data publicării în consultare publică a ghidului solicitantului** și care **nu** revin la structura inițială a acționariatului și/sau la nivelul administratorilor înainte de realizarea schimbărilor, în perioada de durabilitate a contractului de finanțare, respectiv 3 ani de la efectuarea plății finale în cadrul contractului de finanțare.

- d) Microîntreprinderi care propun investiții care se vor implementa în mediul rural cu excepția celor din satele aparținătoare municipiilor și orașelor din regiune;
- e) IMM-uri (inclusiv microîntreprinderile) care propun investiții în activități din sectoarele excluse de la finanțare sau care nu se regăsesc în sectoarele/domeniile de activitate eligibile menționate în prezenta schemă;
- f) IMM-uri (inclusiv microîntreprinderile) care propun proiecte care constau exclusiv în realizarea de lucrări de întreținere/reparare/mentenanță/lucrări de modernizare a construcției, care nu sunt aferente și intrinsec legate de investiția inițială/lucrări care nu se supun autorizării în condițiile legislației în vigoare;
- g) IMM-uri (inclusiv microîntreprinderile) care propun proiecte care constau exclusiv în activități care conduc la obținerea unei economii de energie și/sau activități de internaționalizare și/sau digitalizarea IMM-ului, fără a include și achiziții de echipamente și dotări specifice și necesare derulării activității aferente codului CAEN pentru care se solicită finanțare și/sau lucrări care necesită autorizație de construire pentru construcția de spații destinate derulării activității aferente codului CAEN pentru care se solicită finanțare, în înțelesul investiției inițiale;
- h) IMM-uri (inclusiv microîntreprinderile) care solicită finanțare pentru investiții demarate, cu excepția activităților eligibile aferente Capitolului 3 "Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică" din devizul general conform HG 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 5 Definiții

În sensul prezentei Scheme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- (1) **Active corporale** - reprezintă clădiri și instalații, utilaje și echipamente.
- (2) **Active necorporale** - reprezintă brevete, licențe, mărci comerciale, programe informatice, alte drepturi și active similare.
- (3) **Aceeași activitate sau o activitate similară** înseamnă o activitate care face parte din aceeași clasă (cod numeric de patru cifre) a Nomenclatorului statistic al activităților economice (NACE) a doua revizuire, așa cum e prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice.
- (4) **Activitate de bază în cadrul unui proiect** – activitate sau pachet de activități declarate de către beneficiar ca fiind principale sau de referință pentru un proiect, care se verifică de către AM, în etapa de contractare, la momentul întocmirii planului de monitorizare al proiectului și care trebuie să respecte următoarele condiții cumulative:

- a.1) are legătură directă cu investiția inițială pentru care se acordă finanțarea și contribuie în mod direct și semnificativ la realizarea obiectivelor acesteia;
 - a.2) se regăsește în cererea de finanțare sub forma activităților eligibile obligatorii specificate în Schemă și în Ghidul Solicitantului;
 - a.3) bugetul estimat alocat activității sau pachetului de activități reprezintă minim 50% din bugetul eligibil al proiectului;
- (5) **Ajutorul de minimis** este definit ca fiind ajutorul acordat unei întreprinderi unice, limitat, conform normelor Regulamentului (UE) nr. 2831/2023, la un nivel la care să nu distorsioneze concurența și/sau comerțul cu statele membre, pe o perioadă continuă, în ultimii trei ani, evaluată în mod continuu.
 - (6) **Ajutor de stat** - avantaj economic acordat din surse sau resurse de stat ori gestionate de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acesta afectează schimburile comerciale dintre statele membre.
 - (7) **Ajutor ilegal** – ajutorul acordat fără respectarea procedurilor naționale și ale Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat.
 - (8) **Ajutor utilizat abuziv** - ajutorul utilizat de beneficiar fără respectarea condițiilor de acordare.
 - (9) **Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud Est 2021-2027 (AM PR SE)** - Instituția care gestionează PR SE la nivelul Regiunii Sud-Est, începând cu perioada de programare 2021-2027, în conformitate cu prevederile Legii nr. 277 din 26 noiembrie 2021 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România.
 - (10) **Beneficiar** - întreprinderea care primește ajutor în cadrul schemei de ajutor de minimis și de ajutor de stat regional, în baza unui contract de finanțare încheiat în cadrul PRSE 2021-2027;
 - (11) **Cererea de finanțare** - document standardizat, disponibil în sistemul informatic MySMIS2021, prin care este solicitat sprijin financiar în cadrul oricăruia dintre programele cofinanțate din Fondul european de dezvoltare regională, în perioada de programare 2021-2027, în condițiile aplicabile apelului de proiecte în care se solicită finanțare, pentru acoperirea totală sau parțială a costurilor de realizare ale unui proiect; în acest scop, în cadrul cererii de finanțare este prezentat detaliat proiectul, este argumentată necesitatea lui, sunt prezentate avantajele sale, planul de activități, planul de achiziții, bugetul proiectului, indicatorii de realizare și de rezultat, precum și orice alte elemente necesare, prevăzute în Ghidul Solicitantului și care sunt cuprinse în sistemul informatic MySMIS2021.
 - (12) **Cheltuieli neeligibile** – cheltuieli inerente realizării proiectelor, dar care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate pentru a fi finanțate potrivit prevederilor prezentei scheme, conform reglementărilor europene și naționale
 - (13) **Cheltuieli eligibile** – cheltuieli pentru care se poate acorda ajutor în baza prezentei scheme, considerate eligibile în conformitate cu Regulamentele (UE) nr. 651/2014, respectiv nr. 2831/2023, după caz, coroborat cu Regulamentele (UE) nr. 1058 / 2021 și nr. 1060 / 2021 și în conformitate cu Hotărârea Guvernului 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind

eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul european de dezvoltare regională;

- (14) **Contribuția proprie a beneficiarului la valoarea eligibilă a proiectului** - diferența dintre totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului propus spre finanțare și totalul finanțării nerambursabile acordate în baza schemei, asigurat de către beneficiar. Contribuția proprie a beneficiarului la finanțarea cheltuielilor totale eligibile pentru implementarea proiectului trebuie să fie într-o formă care să nu facă obiectul niciunui alt sprijin public și poate proveni din surse proprii, credite bancare negarantate de stat, aport al acționarilor, alții decât organisme ale statului, sau din alte surse private; în cazul ajutorului regional, beneficiarul asigură o contribuție financiară de cel puțin 25% din costurile eligibile.
- (15) **Comercializarea produselor agricole**¹ - înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului în vederea primei vânzări; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatori finali este considerată comercializare de produse agricole în cazul în care se desfășoară în spații separate, rezervate acestui scop.
- (16) **Contract de finanțare** înseamnă un document juridic prin care se acordă asistență financiară nerambursabilă în scopul atingerii obiectivelor intervenției regionale din cadrul PR SE și care stabilește drepturile și obligațiile părților (Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est (ADR SE), în calitate de Autoritate de management pentru Programul Regional Sud-Est, și beneficiarul de ajutor) și consecințele nerespectării obligațiilor.
- (17) **Data acordării ajutorului** este data la care dreptul legal de a beneficia de ajutor este conferit întreprinderii în temeiul legislației naționale aplicabile, respectiv, în cazul prezentei scheme, data semnării contractului de finanțare, indiferent de data la care ajutoarele se plătesc întreprinderii respective.
- (18) **Data lansare apel de proiecte** – data de la care solicitanții pot depune cereri de finanțare în cadrul apelului de proiecte deschis în sistemul informatic MySMIS2021 de către AM PR SE;
- (19) **Declarație unică a solicitantului** – declarație pe propria răspundere a solicitantului, sub incidența prevederilor din dreptul penal și civil, în special cele care privesc falsul în declarații și falsul intelectual, prin care acesta declară că a respectat toate cerințele pentru depunerea cererii de finanțare și îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute în schemă și în Ghidul Solicitantului și se angajează ca în situația în care proiectul va fi admis la contractare să prezinte toate documentele justificative pentru a face dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate, precum și actualizarea ajutoarelor primite, până la data semnării contractului de finanțare, sub sancțiunea respingerii finanțării;
- (20) **Demararea lucrărilor** înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea

¹ Cf. art. 2 alin. (1) lit. d) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023 al Comisiei din 13 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis.

de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor și realizarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.

- (21) **Economia circulară** este un model de producție și consum, care implică folosirea în comun, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult timp posibil.
- (22) **Furnizor și administrator al ajutorului de minimis și al ajutorului de stat regional** este Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, denumită în continuare ADR SE, prin intermediul Autorității de Management pentru Programul Regional Sud-Est 2021-2027 denumită în continuare AM PR SE.
- (23) **Ghidul solicitantului** de finanțare reprezintă documentul în baza căruia se lansează un apel de proiecte, ale cărui prevederi derivă din PR SE și care detaliază condițiile specifice de accesare a finanțării pentru fiecare intervenție regională.
- (24) **Imobilul** – este definit conform Legii nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, (republicată) cu modificările și completările ulterioare;
- (25) **Investiție inițială** înseamnă o investiție în active corporale și necorporale legată de una sau mai multe dintre următoarele activități:
- înființarea unei noi unități;
 - extinderea capacității unei unități existente;
 - diversificarea producției unei unități prin produse sau servicii care nu au fost fabricate anterior în unitate sau
 - o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) sau a prestării generale a serviciului (serviciilor) vizat(e) de investiția în unitate;

Prin urmare, o investiție de înlocuire nu constituie o investiție inițială.

- (26) **Investiție finalizată** înseamnă momentul în care autoritățile naționale consideră că investiția a fost finalizată sau, în absența acesteia, 3 ani de la începerea lucrărilor; în cadrul prezentei scheme, se consideră că investiția a fost finalizată la data la care a fost finalizată fizic sau a fost implementată integral și în privința căreia toate plățile conexe au fost efectuate de către beneficiari, iar contribuția publică corespunzătoare a fost plătită beneficiarilor, potrivit art.2 pct.37 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060.
- (27) **Intensitatea ajutorului** înseamnă valoarea brută a ajutorului exprimată ca procent din costurile eligibile, înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe. Cu toate acestea, taxa pe valoarea adăugată percepută pentru costurile sau cheltuielile eligibile care sunt rambursabile în temeiul legislației fiscale naționale aplicabile nu este luată în considerare la calcularea intensității ajutorului și a costurilor eligibile. Costurile eligibile se susțin prin documente justificative clare, specifice și contemporane cu faptele.
- (28) **Întreprinderea** este orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul juridic și de modul de finanțare, inclusiv entitățile nonprofit.
- (29) **Întreprinderea autonomă**, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) din Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014, este orice întreprindere care nu este clasificată ca întreprindere parteneră sau ca întreprindere asociată;

(30) **Întreprinderea în dificultate** în conformitate cu prevederile art. 2 pct. (18) din Regulamentul nr. 651/2014, înseamnă o întreprindere care se află cel puțin în una din situațiile următoare:

- i. În cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată [alta decât un IMM care există de mai puțin de 3 ani], atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, «societate cu răspundere limitată» se referă în special la tipurile de societăți comerciale menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului², iar «capital social» include, dacă este cazul, orice capital suplimentar;
- ii. În cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății [alta decât un IMM care există de mai puțin de 3 ani], atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, «o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății» se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE;
- iii. Atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi;
- iv. Atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare.

(31) **Întreprinderile asociate (legate)**, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (3) din Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 și cu prevederile art. 4⁴ din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, sunt întreprinderile între care există oricare dintre următoarele relații:

- (a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților celeilalte întreprinderi;
- (b) o întreprindere are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor administrative, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;
- (c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra unei alte întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din actul constitutiv sau din statutul acesteia;
- (d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în temeiul unui acord cu alți acționari sau asociați ai întreprinderii în cauză, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

² Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).”;

Se consideră că nu există influență dominantă în cazul în care investitorii menționați la art. 5 punctul (33) al doilea paragraf din schemă, nu se implică, direct sau indirect, în gestionarea întreprinderii în cauză, fără a se aduce atingere drepturilor lor în calitate de acționari.

Întreprinderile între care există oricare dintre relațiile descrise la primul paragraf prin intermediul uneia sau al mai multor întreprinderi sau prin intermediul oricăruia dintre investitorii menționați la art. 5 punctul (33) al doilea paragraf din schemă sunt, de asemenea, considerate asociate.

Întreprinderile între care există oricare dintre relațiile respective, prin intermediul unei persoane fizice sau al unui grup de persoane fizice care acționează de solidar, sunt, de asemenea, considerate întreprinderi legate (asociate), în cazul în care își desfășoară activitatea sau o parte din activitate pe aceeași piață relevantă ori pe piețe adiacente.

(32) **Întreprinderile mici și mijlocii** se clasifică, în funcție de numărul mediu anual de salariați și de cifra de afaceri anuală netă sau de activele totale pe care le dețin, în următoarele categorii:

- a) **microîntreprinderi** - o întreprindere care are mai puțin de 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanț anual total nu depășește 2 milioane EUR;
- b) **întreprinderi mici** - care are mai puțin de 50 de angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanț anual total nu depășește 10 milioane EUR;
- c) **întreprinderi mijlocii** - au mai puțin de 250 de angajați și a căror cifră de afaceri anuală nu depășește 50 de milioane EUR și/sau al căror bilanț anual total nu depășește 43 de milioane EUR.

Dacă, la data închiderii conturilor, o întreprindere constată că, pe o bază anuală, a depășit sau s-a situat sub limita numărului de angajați sau sub pragurile financiare prevăzute la articolul 2, acest lucru nu va avea ca rezultat pierderea sau dobândirea statutului de întreprindere medie sau mică ori de microîntreprindere, cu excepția cazului în care pragurile respective sunt depășite pe parcursul a două perioade contabile consecutive.

(33) **Întreprinderile partenere**, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (2) din Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 2014/651 și cu prevederile art. 4³ din Legea nr. 346/2004, sunt toate întreprinderile care nu sunt clasificate ca întreprinderi asociate (legate) și între care există următoarea relație: o întreprindere (întreprinderea din amonte) deține, individual sau în comun cu una ori mai multe întreprinderi legate, 25% sau mai mult din capitalul sau din drepturile de vot ale unei alte întreprinderi (întreprinderea din aval).

Cu toate acestea, o întreprindere poate fi clasificată ca autonomă și, prin urmare, ca neavând întreprinderi partenere, chiar dacă pragul de 25% în cauză este atins sau depășit de următorii investitori (dar să nu fie mai mare de 50%), cu condiția ca investitorii respectivi să nu fie legați, în sensul întreprinderii legate, nici individual, nici în comun, cu întreprinderea în cauză:

- (a) societăți publice de investiții, societăți de capital de risc, persoane fizice sau grupuri de persoane fizice care realizează, conform declarației anuale de venit, venituri majoritare din activitatea de investiții în capital de risc (business angels) și care investesc fonduri proprii în societăți necotate la bursă, cu condiția ca investiția totală a acestor investitori respectivi în aceeași întreprindere să nu depășească echivalentul în lei a 1.250.000 EURO;
- (b) universități sau centre de cercetare fără scop lucrativ;

(c) investitori instituționali, inclusiv fonduri de dezvoltare regională și categoriile de clienți profesionali prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din anexa nr. 2 la Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare;

(d) autorități ale administrației publice locale, respectiv consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale cu un buget anual mai mic de echivalentul în lei a 10 milioane euro și o populație mai mică de 5.000 de locuitori.

(34) **Întreprindere mare** înseamnă întreprinderea care nu îndeplinește criteriile prevăzute în anexa I din Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

(35) **Întreprinderea unică**, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023, include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

(a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;

(b) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;

(c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;

(d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau a mai multor întreprinderi, oricare din relațiile la care se face referire la lit. (a) - (d) sunt considerate la rândul lor întreprinderi unice.

(36) **Locuri de muncă create** în entitățile care beneficiază de sprijin înseamnă locurile de muncă noi, calculate conform reglementărilor CE în echivalenți medii cu normă întreagă (ENI), legate strict de activitatea finanțată. Noile posturi trebuie să fie ocupate și pot fi cu normă întreagă, cu normă parțială sau sezoniere. Pozițiile vacante nu sunt luate în considerare. ENI anual este definit ca raportul dintre orele de lucru efectiv lucrate pe parcursul unui an calendaristic împărțit la numărul total de ore lucrate convențional în aceeași perioadă de către o persoană sau un grup. Prin convenție, o persoană nu poate efectua mai mult de un ENI anual. Locurile de muncă create în cadrul activității susținute prin proiect vor fi menținute pe întreaga perioadă de verificare a asigurării caracterului durabil al investiției (3 ani după efectuarea plății finale în cadrul contractului de finanțare).

(37) **Mediul rural** reprezintă localități de rang IV și V, respectiv sate reședință de comună, sate componente ale comunelor definite conform Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția satelor aparținând municipiilor sau orașelor incluse în mediul urban.

(38) **Mediul urban** reprezintă ansamblul orașelor și municipiilor, definite ca unități administrative teritoriale, care includ atât localitățile componente cât și satele aparținătoare acestora.

(39) **MySMIS2021** - reprezintă sistemul informatic unitar dezvoltat pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile aferente perioadei financiare 2021-2027, gestionat de MIPE, prin care

potențialii beneficiari vor putea solicita finanțare europeană pentru perioada de programare 2021-2027.

(40) **Numărul de angajați** corespunde numărului de unități anuale de muncă (UAM), și anume numărului de persoane care au lucrat cu normă întreagă în întreprinderea respectivă sau pentru aceasta pe parcursul întregului an de referință în cauză. Munca persoanelor care nu au lucrat pe parcursul întregului an sau a celor care au lucrat cu fracțiuni de normă, indiferent de durată, și munca lucrătorilor sezonieri sunt luate în considerare ca fracțiuni de UAM. Personalul este format din:

(a) angajați;

(b) persoane care lucrează pentru întreprindere, sunt subordonate acestuia și sunt asimilate angajaților în temeiul legislației naționale;

(c) proprietari-administratori;

(d) parteneri care desfășoară o activitate regulată în cadrul întreprinderii și care beneficiază de avantaje financiare din partea întreprinderii.

Ucenicii sau studenții implicați în programe de formare profesională în baza unui contract de ucenicie sau de formare profesională nu fac parte din personal. Durata concediilor de maternitate sau a celor de creștere a copilului nu se ia în considerare.

(41) **Numărul mediu al salariaților** cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat în perioada de referință. Numărul mediu al salariaților se calculează ca medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (exclusiv cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat), din perioada de referință, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare, împărțită la numărul total al zilelor calendaristice.

(42) **OI SIFE** – Organismul Intermediar reprezentat de Serviciul de Inspecție Fonduri Europene, Direcția Generală de Inspecție Economico-Financiară din cadrul Ministerului Finanțelor. OI SIFE are responsabilitatea constatării și sancționării neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/ sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, inclusiv transmiterea titlurilor executorii (decizia) privind recuperarea ajutorului către beneficiari și către furnizorul schemei; stabilirea dobânzilor datorate pentru neachitarea la termen a obligațiilor prevăzute cu titlul executoriu; verificarea suspiciunilor de fraudă, respectiv analiza indiciilor de fraudă apărute în obținerea acestora, inclusiv emiterea actelor procedurale necesare; soluționarea contestațiilor și reprezentarea în instanță pentru actele administrative emise de SIFE, respectiv obligațiile conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(43) **Perioada de durabilitate** reprezintă intervalul de timp în care beneficiarul trebuie să mențină investiția. În cadrul prezentei scheme, perioada de durabilitate este de 3 ani de la plata finală aferentă contractelor de finanțare.

(44) **Piață adiacentă**, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (3) din Anexa 1 la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 și cu prevederile art 4⁴, alin. 5 din Legea 346/2004, este piața unui produs sau a unui serviciu care este situată în amonte sau în aval de piața relevantă.

- (45) **Prelucrarea produselor agricole**³ – orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațile agricole necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare.
- (46) **Prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură** înseamnă toate operațiunile, inclusiv manipularea, tratarea și transformarea, efectuate după momentul debarcării – sau al recoltării, în cazul acvaculturii – care au ca rezultat un produs prelucrat, precum și distribuția acestuia;
- (47) **Principiul DNSH** – Do No Significant Harm (“A nu prejudicia în mod semnificativ”) obligație la nivel European, care, conform cu Regulamentul European în vigoare, necesită evaluarea tipurilor de acțiuni și investiții propuse în cadrul PR SE 2021-2027, în funcție de potențialul lor de a aduce prejudicii semnificative celor șase obiective de mediu.
- (48) **Producția agricolă primară** înseamnă producția de produse ale solului și ale creșterii animalelor, enumerate în anexa I la tratat, fără a se mai efectua o altă operațiune de modificare a naturii produselor respective.
- (49) **Producția primară de produse pescărești și de acvacultură** înseamnă toate operațiunile legate de pescuitul, creșterea sau cultivarea organismelor acvatice, precum și activitățile desfășurate în ferme sau la bord necesare pentru pregătirea unui animal sau a unei plante pentru prima vânzare, inclusiv tranșarea, filetarea sau congelarea, și prima vânzare către revânzatori sau prelucrători.
- (50) **Produse agricole**⁴ – produsele enumerate în Anexa I a Tratatului, cu excepția produselor obținute din pescuit și acvacultură prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2013/1379.
- (51) **Produse pescărești și de acvacultură** înseamnă produsele definite la articolul 5 literele (a) și (b) din Regulamentul (UE) nr. 2013/1379.
- (52) **Programul Regional Sud-Est 2021-2027**, denumit în continuare PR SE, reprezintă un document strategic multianual (pe 7 ani) elaborat de ADR SE și aprobat de Comisia Europeană care definește strategia de dezvoltare la nivel regional corespunzătoare obiectivelor de politică, priorităților și obiectivelor specifice politicii de coeziune a Uniunii Europene.
- (53) **Proiectul** - ansamblu de activități și acțiuni care sunt cuprinse într-o cerere de finanțare depusă în cadrul unui apel de proiecte și care este supusă procedurilor de evaluare, selecție și contractare sau pentru care se încheie un contract de finanțare/se emite decizie de finanțare, după caz;
- (54) **Proiectele cu lucrări**- reprezintă acele tipuri de investiții care implică lucrări de construcție care necesită sau nu autorizație de construire eliberată de autoritățile competente;
- (55) **Proiectele fără lucrări** - reprezintă investiții care includ doar dotări și/sau servicii fără lucrări de construcție care necesită sau nu autorizație de construire eliberată de autoritățile competente;
- (56) **Proiect mare de investiții** - o investiție inițială cu costuri eligibile care depășesc 50 de milioane EUR, calculată la tarifele și cursul de schimb de la data acordării ajutorului.

³ Cf. art. 2 alin. (1) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*.

⁴ Cf. art. 2 alin. (1) lit. a) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*.

- (57) **Proiect unic de investiții** - orice investiție inițială care vizează o activitate identică sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un interval de 3 ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică;
- (58) **Profit din exploatare** (venitul net actualizat) înseamnă diferența dintre veniturile actualizate și valoarea actualizată a costurilor de exploatare pe durata de viață a investiției, în cazul în care această diferență este pozitivă.. Costurile de exploatare includ costuri precum costurile cu personalul, materialele, serviciile contractate, comunicațiile, energia, întreținerea, chiria, administrarea, dar exclud costurile de amortizare și costurile de finanțare în cazul în care acestea au fost acoperite de ajutoare pentru investiții. Actualizarea veniturilor și a costurilor de exploatare cu ajutorul unei rate de actualizare corespunzătoare permite realizarea unui profit rezonabil;
- (59) **Punct de lucru (sediu secundar) înregistrat fiscal** în accepțiunea AM PR SE are în vedere înregistrarea fiscală a punctului de lucru, indiferent de numărul de angajați, ca plătitor de salarii și de venituri asimilate salariilor, la organul fiscal din subordinea ANAF în a cărui rază teritorială se află adresa unde se desfășoară efectiv activitatea acelei entități.
- (60) **Regiunea de Dezvoltare Sud-Est** este una dintre cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, constituită în baza Legii nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare, fără statut administrativ și fără personalitate juridică, alcătuită din județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea, pe teritoriul căreia se implementează proiectul finanțat, iar în cazul prezentei scheme, cu excepția teritoriului ITI Delta Dunării.
- (61) **Relocare** înseamnă transferul unei activități identice sau similare sau a unei părți a acesteia de la o unitate a uneia dintre părțile contractante la Acordul privind Spațiul Economic European (unitatea inițială) către unitatea unei alte părți contractante la Acordul privind Spațiul Economic European unde are loc investiția care beneficiază de ajutor (unitatea care beneficiază de ajutor). Există un transfer în cazul în care produsul sau serviciul de la unitatea inițială și de la unitatea care beneficiază de ajutor au cel puțin parțial aceleași scopuri, îndeplinesc cerințele sau necesitățile aceluiași tip de clienți și se pierd locuri de muncă în activități identice sau similare la una din unitățile inițiale ale beneficiarului din Spațiul Economic European.
- (62) **Reutilizare** înseamnă orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deșeuri sunt utilizate din nou în același scop pentru care au fost concepute;
- (63) **Reciclare** înseamnă orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția lor inițială sau pentru alte scopuri. Aceasta include retratarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică și conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere;
- (64) **Simbioza industrială** este definită ca proces prin care deșeurile unei activități industriale devin materii prime pentru altă industrie;
- (65) **Solicitantul** – IMM (inclusiv microîntreprindere) care a depus o cerere de finanțare prin sistemul informatic MySMIS2021, în cadrul oricăruia dintre programele cofinanțate din Fondul european de dezvoltare regională.

(66) **Valoarea ajustată a ajutoarelor** înseamnă valoarea maximă permisă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții, calculată conform formulei: valoarea maximă a ajutoarelor = $R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$, unde: R este intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona în cauză, cu excepția intensității majorate a ajutoarelor pentru IMM-uri, A reprezintă partea din costurile eligibile egală cu 55 de milioane EUR, B este partea din costurile eligibile cuprinsă între 55 de milioane EUR și 110 de milioane EUR, iar C este partea din costurile eligibile de peste 110 de milioane EUR.

Articolul 6 Efectul stimulat

Se consideră ca ajutorul de stat regional acordat prin prezenta schemă are un efect stimulat dacă solicitantul a prezentat furnizorului o cerere de finanțare, conținând informații privind denumirea și dimensiunea întreprinderii, descrierea proiectului, data începerii și finalizării acestuia, locul de implementare a proiectului, lista cheltuielilor, tipul de ajutor, precum și valoarea finanțării publice necesare pentru realizarea proiectului, înainte de demararea lucrărilor.

Dacă lucrările sunt demarate anterior îndeplinirii condiției de mai sus, întregul proiect este considerat neeligibil.

Articolul 7 Condiții de eligibilitate a solicitanților

Pentru a fi considerat eligibil, solicitantul ajutorului de minimis și ajutorului de stat regional trebuie să îndeplinească cumulativ, atât la data depunerii cererii de finanțare, cât și la data semnării contractului de finanțare, următoarele condiții:

(1) În ceea ce privește solicitantul de finanțare:

- a. să fie constituit în scop fiscal în baza Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare sau în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată cu modificările și completările ulterioare, sau în baza Legii nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările și completările ulterioare sau în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare.

Persoanele juridice străine trebuie să fie constituite în conformitate cu legislația specifică din statul membru a cărei naționalitate o dețin la data depunerii cererii de finanțare și au obligația înregistrării în scop fiscal a unui sediu secundar în România, cel târziu la momentul primei plăți a ajutorului de stat regional pentru investiții acordat în baza prezentei scheme.

- b. Solicitantul de finanțare, inclusiv întreprinderile legate trebuie să se încadreze în categoria IMM-urilor, conform Anexei I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014. Calitatea trebuie să existe atât la data depunerii cererii de finanțare, cât și la data semnării contractului de finanțare (pe parcursul întregii perioade de verificare și contractare);
- c. are sediul social sau punct de lucru înregistrat fiscal în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția arealului ITI Delta Dunării, în mediul urban, în cazul microîntreprinderi non-

agricole, iar, în cazul întreprinderilor mici și mijlocii non-agricole, în mediul urban/rural, cu excepția arealului ITI Delta Dunării;

În cazul în care investiția pentru care se solicită finanțare presupune înființarea unui punct de lucru înregistrat fiscal, înființarea acestuia în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția arealului ITI Delta Dunării, se va realiza de beneficiar până la data finalizării implementării proiectului.

- d. Nu a beneficiat pe o perioadă de 3 ani anteriori semnării contractului de finanțare de ajutoare de minimis a căror valoare, cumulată cu cea a alocării financiare acordate în conformitate cu prevederile prezentei scheme de minimis, depășește echivalentul în lei a 300.000 euro calculat la cursul InforEURO în vigoare la data semnării contractului de finanțare. Acest plafon se aplică la nivelul întreprinderii unice, indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul este finanțat din surse naționale sau europene.
 - e. Nu sunt eligibile IMM-urile care au sediu social în altă regiune sau microîntreprinderile care au sediul social în mediul rural din Regiunea Sud-Est, chiar dacă locul de implementare propus este în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția microîntreprinderilor care deschid punct de lucru fiscal în mediul urban sau a întreprinderilor mici și mijlocii care deschid punct de lucru fiscal în mediul urban sau rural în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția arealului ITI Delta Dunării, până la data finalizării implementării proiectului, în cazul în care investiția pentru care se solicită finanțare presupune înființarea unui punct de lucru;
 - f. Nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția și se angajează să nu efectueze o astfel de relocare în intervalul de doi ani de la finalizarea investiției inițiale pentru care solicită ajutorul de stat regional pentru investiții.
- (2) În ceea ce privește solicitantul de finanțare și reprezentantul legal al acestuia, care își exercită atribuțiile de drept, la data depunerii cererii de finanțare și pe tot parcursul procesului de evaluare și contractare, respectă și își asumă următoarele:
- (a) Solicitantul de finanțare nu se află în stare de faliment/insolvență și nu face obiectul unei proceduri de lichidare sau de administrare judiciară, nu a încheiat acorduri cu creditorii, nu și-a suspendat activitatea economică sau nu face obiectul unei proceduri legale în urma acestor situații și nu se află în situații similare în urma unei proceduri de aceeași natură prevăzute de legislația sau de reglementările naționale.
 - (b) Solicitantul de finanțare nu este găsit vinovat, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru comiterea unei fraude/ fapte de corupție/ infracțiuni referitoare la obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, în conformitate cu prevederile Codului Penal aprobat prin Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare.
 - (c) Solicitantul de finanțare nu este subiect al unui ordin de recuperare în urma unei decizii anterioare a Comisiei Europene, a Consiliului Concurenței sau a unui furnizor de ajutor privind declararea unui ajutor de stat ca fiind ilegal și incompatibil cu piața comună, sau, în cazul în care solicitantul a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă.

(d) Solicitantul de finanțare nu a fost găsit vinovat de încălcarea gravă a vreunui contract anterior, din cauza nerespectării obligațiilor contractuale în urma unei proceduri de achiziție sau în urma unei proceduri de acordare a unei finanțări nerambursabile din bugetul Uniunii Europene.

(e) Solicitantul de finanțare nu se regăsește în situația de a fi fost stabilite debite în sarcina sa, ca urmare a măsurilor legale întreprinse de autoritatea de management, inclusiv cele de la lit. c) din prezentul alineat; altele decât cele menționate la lit. c) din prezentul alineat;

(f) Solicitantul de finanțare nu se află în situațiile prevăzute de Recomandarea Comisiei Europene nr. 1039/16.07.2020, publicată în JOUE nr. 227/16.07.2020 privind condiționarea acordării sprijinului financiar public de lipsa unei legături cu jurisdicțiile necooperante în scopuri fiscale, începând cu data depunerii cererii de finanțare, pe perioada de evaluare, selecție și contractare, respectiv:

i. nu este și nu va fi rezident în scopuri fiscale sau înmatriculat în temeiul legilor din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale;

ii. nu este și nu va fi controlat, direct sau indirect, de către acționarii din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante, analiza mergând până la beneficiarul real, așa cum este acesta definit în art. 3 punctul 6 din Directiva 2015/849;

iii. nu controlează și nu va controla, direct sau indirect, filialele sau nu deține și nu va deține unități permanente proprii în jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale; și

iv. nu exercită și nu va exercita dreptul de proprietate în comun cu întreprinderile din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale.

(g) Reprezentantul legal/acționarii al/ai solicitantului de finanțare nu este/sunt subiectul unui conflict de interese, definit în conformitate cu prevederile naționale/europene în vigoare.

(h) Reprezentantul legal al solicitantului de finanțare nu se află într-o situație care are sau poate avea ca efect compromiterea obiectivității și imparțialității procesului de evaluare, selecție, contractare și implementare a proiectului.

(i) Reprezentantul legal al solicitantului de finanțare nu se află în situația de a induce grav în eroare Autoritatea de Management sau comisiile de evaluare, selecție și contractare prin furnizarea de informații incorecte și/sau incomplete în cadrul apelurilor de proiecte derulate prin PR SE.

(j) Reprezentantul legal al solicitantului de finanțare nu se află în situația de a încerca/de a fi încercat să obțină informații confidențiale sau să influențeze comisiile de evaluare sau AM PR SE pe parcursul procesului de evaluare, selecție și contractare în cadrul apelurilor de proiecte derulate prin PR SE.

(k) Reprezentantul legal al solicitantului de finanțare nu a suferit condamnări definitive din cauza unei conduite profesionale îndreptate împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata (ex. împotriva căreia nu se poate face recurs) în ultimele 36 de luni.

- (3) Solicitantul de finanțare are capacitatea financiară de a asigura:
- (a) contribuția proprie din valoarea totală eligibilă a investiției, respectiv suma cheltuielilor eligibile incluse în proiect;
 - (b) finanțarea cheltuielilor neeligibile ale proiectului, dacă acestea există;
 - (c) resursele financiare necesare implementării optime a proiectului, în condițiile rambursării ulterioare a cheltuielilor eligibile din instrumente structurale.
 - (d) resursele financiare necesare asigurării costurilor de funcționare și întreținere a investiției și serviciile asociate necesare, în vederea asigurării sustenabilității financiare a acesteia, pe perioada de durabilitate a contractului de finanțare.
- (4) Solicitantul de finanțare nu are obligații de plată nete neachitate în termen, către bugetul de stat și respectiv bugetul local în ultimul an calendaristic și nu are fapte înscrise în cazierul fiscal.
- (5) Solicitantul de finanțare nu se încadrează în categoria întreprinderilor în dificultate în anul fiscal anterior depunerii cererii de finanțare și pe tot parcursul procesului de evaluare și contractare.
- (6) Solicitantul de finanțare nu a avut activitatea suspendată temporar oricând în anul curent depunerii cererii de finanțare și în anul fiscal anterior.
- (7) Solicitantul de finanțare care a avut o rată de creștere anuală a cifrei de afaceri zero sau negativă în anul anterior depunerii proiectului trebuie să aibă o rată de creștere anuală a cifrei de afaceri în cursul anului fiscal după anul finalizării proiectului de cel puțin 2%.
- (8) Solicitantul de finanțare care a avut o rată de creștere anuală a cifrei de afaceri pozitivă în anul anterior depunerii proiectului trebuie să mențină cel puțin aceeași creștere anuală a cifrei de afaceri și în primul an fiscal după anul finalizării proiectului.
- (9) Solicitantul de finanțare a desfășurat activitate pe o perioadă corespunzătoare cel puțin unui an fiscal integral anterior depunerii cererii de finanțare. Spre exemplu: o întreprindere care depune cererea de finanțare în cursul anului 2025, trebuie să fi fost înființată cel mai târziu la 3 ianuarie 2024 (prima zi lucrătoare din anul 2024);
- (10) Solicitantul de finanțare a înregistrat profit din exploatare în anul fiscal anterior depunerii cererii de finanțare ($\text{Profit exploatare} > 0$).
- (11) Solicitantul de finanțare a înregistrat un număr mediu de salariați de cel puțin unu, în anul fiscal anterior depunerii cererii de finanțare, și menține numărul mediu de salariați cel puțin la nivelul înregistrat în exercițiul financiar anterior depunerii cererii de finanțare pe tot parcursul perioadelor de evaluare, selecție, contractare, implementare, precum și pe perioada de sustenabilitate a investiției, respectiv 3 ani de la plata finală în cadrul contractului de finanțare;
- (12) Referitor la codul CAEN eligibil vizat de investiție:
- (a) Solicitantul de finanțare are autorizat codul CAEN eligibil vizat de investiție, la locația de implementare a proiectului, indiferent dacă acesta desfășoară sau nu activitate pe respectivul cod CAEN,
sau
 - (b) În situația în care investiția pentru care se solicită finanțare presupune înființarea unui punct de lucru nou, la momentul depunerii cererii de finanțare solicitantul de finanțare are:
 - i. codul CAEN eligibil vizat de investiție autorizat fie la sediul social/punctele de lucru existente, fie la terți, iar solicitantul de finanțare își asumă (prin declarația unică) ca, până

finalul etapei de implementare, să facă dovada autorizării codului CAEN inclusiv la locația de implementare a proiectului,

sau

ii. codul CAEN eligibil vizat de investiție înscris în actul constitutiv, iar solicitantul de finanțare își asumă ca la finalul etapei de implementare să facă dovada autorizării codului CAEN la locația de implementare a proiectului.

(13) Solicitantul de finanțare deține asupra locului de implementare a proiectului, teren și/sau clădire, la depunerea cererii de finanțare, inclusiv în cazul în care se înființează un punct de lucru înregistrat fiscal, unul din următoarele drepturi reale, pe o perioadă care să acopere inclusiv perioada de durabilitate a contractului de finanțare, respectiv 3 ani de la efectuarea plății finale în cadrul contractului de finanțare:

(a) Pentru investiții care includ doar servicii și/sau dotări/ dotare cu echipamente care presupun lucrări de construcție/montaj care nu se supun autorizării:

- i. dreptul de proprietate privată,
- ii. dreptul de concesiune,
- iii. dreptul de suprafață,
- iv. dreptul de uzufruct,
- v. dreptul de comodat/ folosință cu titlu gratuit,
- vi. dreptul de închiriere/locățiune.

(b) Pentru proiectele care propun realizarea de lucrări care necesită autorizație de construire:

- i. dreptul de proprietate privată,
- ii. dreptul de concesiune, conform legislației în vigoare,
- iii. dreptul de suprafață, respectiv solicitantul are, conform contractului de suprafață, opozabil față de terți, dreptul de a realiza investiția propusă prin cererea de finanțare.

(14) Pentru proiecte care implică realizarea de lucrări de construcții, indiferent dacă se supun sau nu autorizării, solicitantul se asigură că imobilul, teren și/sau clădire:

(a) este liber de orice sarcini sau interdicții incompatibile cu realizarea activității proiectului.

(b) nu face obiectul unor garanții, cesionări și nici a unei alte forme de sarcini care ar putea afecta dreptul invocat

(c) nu face obiectul unor litigii având ca obiect dreptul invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești,

(d) nu face obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

În accepțiunea AM PR SE, servituțile care nu afectează posibilitatea realizării activităților proiectului nu vor conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare, selecție și contractare, de ex. servitutea de trecere.

Fiecare caz în parte va fi analizat la nivelul AM PR SE în cadrul etapei de contractare. Ulterior contractării proiectului, este permisă ipotecarea obiectelor/bunurilor aferente proiectului, fie ele mobile sau imobile, în condițiile stricte ale prevederilor contractuale, cu respectarea legislației în vigoare, fără a fi afectată implementarea, respectiv sustenabilitatea în perioada de durabilitate a proiectului finanțat prin ajutor de stat regional și ajutor de minimis.

- (15) Solicitantul se angajează să asigure sustenabilitatea proiectului, respectiv să asigure desfășurarea activității pentru o perioadă de minimum 3 ani de la efectuarea plății finale în cadrul proiectului.
- (16) Pe perioada de sustenabilitate, respectiv 3 ani de la plata finală în cadrul contractului de finanțare, beneficiarul nu trebuie să:
- înceteze sau să delocalizeze activitatea productivă în afara regiunii de dezvoltare în cadrul căreia a fost prevăzută inițial implementarea proiectului;
 - realizeze o modificare a proprietății asupra unui element de infrastructură care dă un avantaj nejustificat unui terț;
 - realizeze o modificare substanțială care afectează natura, obiectivele sau condițiile de realizare și care ar determina subminarea obiectivelor inițiale ale acesteia.
- (17) Solicitantul nu desfășoară activități cu produse/servicii cu caracter erotic sau obscen, activități din domeniul jocurilor de noroc, precum și cele care contravin ordinii publice și/sau prevederilor legale în vigoare;
- Firmele care desfășoară activități de jocuri de noroc/ comerț sexual sunt excluse de la finanțare chiar dacă solicită sprijin pentru un alt cod CAEN și asigură o separare a activităților respective, de exemplu printr-o evidență contabilă separată.
- (18) Solicitantul nu deține pagini web care conțin acte sau materiale cu caracter obscen, definite conform Legii 196/2003, republicată cu modificările și completările ulterioare;
- (19) Solicitantul nu se află în una din situațiile incompatibile cu acordarea ajutorului *de minimis*/ de stat din fonduri publice, în conformitate cu prevederile art 4 din schema;
- (20) Solicitantul nu desfășoară comerț sexual;
- (21) Solicitantul va declara la depunerea cererii de finanțare și va demonstra respectarea obligațiilor prevăzute în PR SE 2021-2027 pentru implementarea principiului „Do No Significant Harm” (DNSH) (“A nu prejudicia în mod semnificativ”), în conformitate cu Orientările tehnice DNSH (2021/C58/01), pe toată perioada de implementare a proiectului.
- (22) Alte criterii de eligibilitate a solicitantului de finanțare specifice intervenției regionale detaliate la nivelul Ghidului solicitantului de finanțare, ce nu sunt incidente regulilor de ajutor de stat.

Articolul 8 Condiții de eligibilitate a proiectelor

Condițiile generale de eligibilitate a proiectelor sunt următoarele:

- (1) Proiectul este corelat cu obiectivele și activitățile apelului de proiecte și propune investiții specifice eligibile. Activitățile eligibile sunt enumerate la art. 16 din prezenta Schemă.
- (2) Proiectul este implementat în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, în mediul urban pentru microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii non-agricole și în mediul rural pentru întreprinderi mici și mijlocii non-agricole, cu excepția teritoriului acoperit de ITI Delta Dunării. În cazul în care investiția pentru care se solicită finanțare presupune înființarea unui punct de lucru înregistrat fiscal, înființarea acestuia în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est, cu excepția arealului ITI Delta Dunării, se va realiza de beneficiar până la data finalizării implementării proiectului;
- (3) Locul de implementare trebuie să fie adecvat implementării proiectului și amplasării

echipamentelor propuse a fi achiziționate prin proiect; acesta va fi în mediul urban pentru microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și în mediul rural pentru întreprinderile mici și mijlocii;

- (4) Investiția propusă prin proiect vizează o singură clasă CAEN care se regăsește în domeniile de activitate eligibile anexate la prezenta schemă și în ghidul solicitantului de finanțare; Codul CAEN pentru care se solicită finanțare poate fi principal sau secundar.

În cazul în care investiția presupune achiziția unui echipament, utilaj tehnologic etc., care, prin natura și funcțiile sale, poate fi exploatat în desfășurarea inclusiv a unor activități adiacente, ce aparțin unor domenii de activitate distincte/adiacente, clasa CAEN vizată de proiect reprezintă domeniul în care bunul respectiv este utilizat în mod preponderent. De exemplu, în cazul proiectelor ce vizează structuri de cazare, sunt eligibile inclusiv investiții asupra spațiilor de servire a mesei (restaurant), cu condiția ca acestea să facă parte integrantă din structura de cazare.

- (5) Investiția prevede crearea cel puțin a unui loc de muncă în cadrul activității susținute prin proiect și menținerea acestei creșteri pe întreaga perioadă de verificare a asigurării caracterului durabil al investiției (3 ani după efectuarea plății finale în cadrul contractului de finanțare);

- (6) Proiectul nu are demarate procedurile de achiziție și/sau lucrările de execuție înainte de data depunerii cererii de finanțare, cu excepția cheltuielilor care includ studii, proiectare, consultanță, management de proiect astfel cum sunt regăsite la capitolul 3 "Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică" din devizul general conform HG 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.

- (7) Referitor la investiția inițială propusă prin proiect, respectiv finanțarea pentru aceleași lucrări de intervenție/activități aferente operațiunii care sunt realizate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiași segment de infrastructură, altele decât cele ale solicitantului, acestea sunt eligibile dacă nu a mai beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani și nu beneficiază/ nu va beneficia de fonduri publice din alte surse de finanțare.

Se va asigura de către solicitant evitarea dublei finanțări a lucrărilor de intervenție/ activităților care au beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani/ care beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare și a lucrărilor de intervenție/ activităților aferente operațiunii, propuse prin proiect.

- (8) Valoarea ajutorului de minimis aferent proiectului se încadrează între minim 20.000 euro și maxim 200.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb InforEuro, valabil la data semnării contractului de finanțare.

- (9) Valoarea ajutorului de minimis solicitat în cadrul cererii de finanțare depuse, cumulată cu alte valori de minimis de care solicitantul a mai beneficiat, nu depășește plafonul de minimis, de 300.000 de euro, ținând cont de regula de cumul a ajutoarelor aplicabil întreprinderii unice.

- (10) Valoarea finanțării nerambursabile ce poate fi acordată pentru un proiect sub formă de ajutor de stat regional este de minimum 200.000 euro și maximum 1.300.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb InforEuro, valabil la data semnării contractului de finanțare;

- (11) Perioada de implementare a activităților proiectului, după semnarea contractului de finanțare în cadrul căreia pot fi efectuate cheltuielile eligibile este de maxim 36 luni pentru proiectele care

inclus lucrări și 24 luni pentru proiectele care includ doar dotări, fără a depăși data de 31 decembrie 2029. Perioada de implementare a proiectului poate fi prelungită, în conformitate cu prevederile contractului de finanțare, fără a depăși data de 31 decembrie 2029.

- (12) În cazul în care pentru a beneficia de ajutor de minimis în cadrul Schemei, a fost necesar ca solicitantul să ramburseze, integral sau parțial, un ajutor de minimis/de stat primit anterior, acesta va prezenta furnizorului schemei, anterior semnării contractului de finanțare, dovezi privind rambursarea integrală, inclusiv cu dobânzile aferente. Doar după ce se va face dovada privind rambursarea integrală (inclusiv dobânda aferentă) se va putea semna un contract de finanțare în cadrul acestei scheme.
- (13) Proiectul include măsurile de comunicare și vizibilitate, conform cerințelor din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu excepțiile stabilite prin HG 873/2022 privind stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021 - 2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă.
- (14) Alte criterii de eligibilitate și calitate a proiectului, specifice intervenției regionale sunt detaliate la nivelul Ghidului solicitantului de finanțare și nu sunt incidente regulilor de ajutor de stat. Ghidul solicitantului nu poate conține prevederi care să contravină prevederilor prezentei scheme de ajutor de stat și de minimis.

Articolul 9 Durata schemei

- (1) Perioada de valabilitate a Schemei în cadrul căreia vor fi acordate ajutoare de minimis și ajutoare de stat regionale este de la data publicării pe site-ul <https://regiosudest.ro/> a deciziei prin care se aprobă schema până la data de 31 decembrie 2027, în limita bugetului alocat.
- (2) Plățile către beneficiari se pot realiza până la data de 31 decembrie 2029, în limita bugetului alocat/disponibil în program.
- (3) Furnizorul se obligă să actualizeze prezenta Schemă, conform reglementărilor europene privind ajutorul de stat regional și ajutorul de minimis, pe toată durata de valabilitate a schemei, și să solicite în prealabil avizul Consiliului Concurenței asupra respectivelor modificări.
- (4) Având în vedere că prevederile în vigoare ale Regulamentului (UE) nr. 651/2014 sunt valabile până la data de 31 decembrie 2026, AM PR SE, în calitate sa de inițiator și furnizor al schemei de ajutor, se obligă să actualizeze prezenta schemă conform reglementărilor europene privind ajutorul de stat în vigoare după data de 31 decembrie 2026 și să solicite în prealabil avizul Consiliului Concurenței asupra respectivelor modificări. Toate ajutoarele acordate începând cu data de 1 ianuarie 2027, în baza prezentei scheme, vor respecta condițiile stabilite de reglementările europene privind ajutorul, aplicabil la acel moment. Aceste obligații apar și în cazul modificării Regulamentului (UE) 651/2014 și a Regulamentului (UE) nr. 2831/2023, înainte de data de 1 ianuarie 2027.

Articolul 10 Bugetul schemei

- (1) Bugetul total al Schemei este echivalentul în lei, la cursul de schimb Inforeuro valabil la data lansării apelului de proiecte, a sumei de 86.725.188 euro, conform Programului Regional Sud-Est 2021-2027, din care: 73.716.410 euro fonduri europene din Fondul European de Dezvoltare Regională și cofinanțarea de 13.008.778 euro de la bugetul de stat.
- (2) Din bugetul alocat schemei (86.725.188 euro), suma de 11.500.000 euro reprezintă alocarea pentru ajutorul de minimis, din care 9.775.000 euro fonduri europene din Fondul European de Dezvoltare Regională și cofinanțarea de 1.725.000 euro de la bugetul de stat, și 75.225.188 euro reprezintă alocarea pentru ajutorul de stat regional, din care 63.941.410 euro fonduri europene din Fondul European de Dezvoltare Regională și cofinanțarea de 11.283.778 euro de la bugetul de stat.
- (3) Intensitatea ajutorului de minimis care va fi acordat fiecărui beneficiar este de maximum 90% din valoarea eligibilă a investiției, în limita plafonului de minimis, restul de minimum 10% reprezentând cofinanțarea beneficiarului ce trebuie asigurată din surse proprii, surse ce exclud un alt sprijin public.
- (4) Beneficiarul ajutorului de stat regional trebuie să asigure o contribuție financiară de cel puțin 25% din costurile eligibile, fie prin resurse proprii, fie prin finanțare externă, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt sprijin public (conform art. 14 alin. (14) din Regulamentul (UE) nr. 2014/651).
- (5) Finanțarea nerambursabilă maximă ce poate fi acordată ca ajutor de stat regional nu trebuie să depășească intensitatea maximă admisă, aplicabilă la valoarea cheltuielilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional aferente proiectului, în funcție de județul în care se implementează proiectul și de categoria de întreprindere în care se încadrează beneficiarul, în conformitate cu prevederile HG nr. 311/ 2022, cu modificările și completările ulterioare, respectiv:

Județ	Brăila	Buzău	Constanța	Galați	Vrancea	Tulcea
Categorie IMM						
Microîntreprindere	75%	75%	70%	75%	75%	75%
Întreprinderi mici	75%	75%	70%	75%	75%	75%
Întreprinderi mijlocii	70%	70%	60%	70%	70%	70%

*Valorile menționate în tabelul de mai sus includ și bonusurile acordate conform alin. 6, 7 și 8, precizate mai jos.

- (6) Intensitățile maxime ale ajutoarelor de stat regionale pot fi majorate cu 10 puncte procentuale în cazul județelor Brăila, Buzău, Galați, Tulcea și Vrancea, care s-au confruntat cu o pierdere a populației de peste 10% în perioada 2009-2018;
- (7) Intensitățile maxime ale ajutoarelor de stat prevăzute pot fi majorate cu 10 puncte procentuale în cazul județului Galați identificat pentru a primi sprijin din partea Fondului pentru Tranziție Justă în cadrul planurilor teritoriale pentru o tranziție justă, ulterior aprobării acestora de Comisia Europeană pentru România.

- (8) Intensitățile maxime ale ajutoarelor de stat prevăzute la alin. (1) pot fi majorate cu până la 20 de puncte procentuale pentru întreprinderile mici sau cu până la 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii.
- (9) Intensitățile maxime majorate ale ajutoarelor pentru întreprinderile mici și mijlocii nu se aplică ajutoarelor acordate pentru proiectele mari de investiții, ale căror cheltuieli eligibile depășesc echivalentul în lei al sumei de 50 de milioane de euro.
- (10) În cazul proiectelor mari de investiții, valoarea ajutorului nu depășește valoarea ajustată a ajutorului calculată în conformitate cu mecanismul definit la art. 5 pct. (66).
- (11) Intensitățile maxime nu vor depăși 75% din valoarea eligibilă a investiției pentru ajutorul de stat regional indiferent de bonusurile acordate în conformitate cu legislația aferentă.
- (12) Alocarea estimată a bugetului pe ani și pe surse de finanțare este următoarea:

Total buget - 86.725.188 euro.

Alocare ajutor de minimis

Anul	Total (euro)	Contribuție națională (euro)	Contribuție UE (euro)
2025	1.150.000	172.500	977.500
2026	8.625.000	1.293.750	7.331.250
2027	1.725.000	258.750	1.466.250
Total	11.500.000	1.725.000	9.775.000

Alocare ajutor de stat regional

Anul	Total (euro)	Contribuție națională (euro)	Contribuție UE (euro)
2025	7.522.519	1.128.378	6.394.141
2026	56.418.891	8.462.833	47.956.058
2027	11.283.778	1.692.567	9.591.211
Total	75.225.188	11.283.778	63.941.410

Alocarea în euro a apelului de proiecte se transformă în lei pentru introducerea datelor în ReGAS/ MySMIS la cursul InforEuro valabil la data deschiderii apelului de proiecte.

- (13) Sumele rămase necheltuite într-un an vor fi reportate în anii următori în perioada de valabilitate a schemei.

Articolul 11 Numărul estimat de beneficiari

- (1) Pe baza bugetului alocat, numărul estimat al solicitanților care ar putea beneficia de ajutoare de stat regional și ajutoare minimis în cadrul Schemei este de aproximativ 120 de IMM-uri pentru ajutor de minimis și de aproximativ 120 de IMM-uri pentru ajutorul de stat regional.

Articolul 12 Modalitatea de acordare a ajutorului

- (1) Ajutorul de stat regional și ajutorul de minimis se acordă solicitanților pentru realizarea de investiții sub formă de alocări financiare nerambursabile, în cadrul de apeluri de proiecte competitive.

- (2) Valoarea ajutorului de minimis aferent proiectului propus trebuie să se încadreze între 20.000 euro și 200.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb InforEuro valabil la data semnării contractului de finanțare și reprezintă 90% din totalul cheltuielilor eligibile, restul de 10% reprezentând cofinanțarea beneficiarului ce trebuie asigurată din surse proprii, surse ce exclud ajutoarele publice.
- (3) În cadrul prezentei scheme, valoarea finanțării nerambursabile ce poate fi acordată pentru un proiect sub formă de ajutor de stat regional este de minimum 200.000 euro și maximum 1.300.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb InforEuro, valabil la data semnării contractului de finanțare.
- (4) Beneficiarul proiectului trebuie să asigure o contribuție proprie la valoarea eligibilă a cheltuielilor finanțabile prin ajutor de stat regional, de minimum 25% din costurile eligibile, în funcție de intensitatea maximă aplicabilă, în funcție de județul în care se implementează proiectul și de categoria de întreprindere în care se încadrează beneficiarul, în conformitate cu prevederile HG nr. 311/ 2022, precum și finanțarea cheltuielilor neeligibile aferente proiectului (dacă este cazul). Contribuția financiară proprie este constituită fie din surse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt sprijin public.
- (5) Valoarea nerambursabilă aferentă componentei finanțabile prin ajutor de minimis nu poate depăși 14% din valoarea nerambursabilă totală a proiectului, în limita plafonului de minimis.
- (6) Având în vedere că un proiect conține investiții finanțabile prin ajutor de stat regional și ajutor de minimis, procentele aferente intensității maxime admise, în funcție de județul în care se implementează proiectul și de categoria de întreprindere în care se încadrează beneficiarul, se aplică numai la valoarea cheltuielilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional, în funcție de intensitatea menționată la art. 10 din schemă.
- (7) Ajutoarele se consideră acordate la data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului, respectiv la data semnării contractului de finanțare, indiferent de data la care ajutoarele se plătesc beneficiarului respectiv.

Articolul 13 Valoarea ajutorului de minimis și calculul plafonului

- (1) Respectarea plafonului *de minimis* se aplică pentru o întreprindere unică, așa cum este aceasta definită la art. 5 alin. (35) din schemă.
- (2) Valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate per stat membru unei întreprinderi unice, cumulată cu valoarea finanțării nerambursabile acordate în conformitate cu prevederile prezentei Scheme, nu poate depăși echivalentul în lei a 300.000 euro, calculat la momentul acordării ajutorului, pe o perioadă de trei ani consecutivi (ultimii 3 ani înainte de data acordării ajutorului de minimis). În cazul în care solicitantul de finanțare face parte dintr-o întreprindere unică, în sensul definiției prevăzute mai sus, pentru verificarea îndeplinirii acestui criteriu se vor lua în considerare ajutoarele de minimis acordate întreprinderii unice;
- (3) În cazul în care, prin acordarea unor noi ajutoare *de minimis*, s-ar depăși plafonul maxim menționat la alineatul (2), întreprinderea poate beneficia, dacă solicită acest lucru, de prevederile prezentei Scheme doar pentru acea fracțiune din ajutor care, cumulată cu restul ajutoarelor de minimis primite anterior, nu depășește acest plafon.

- (4) În cazul fuziunilor sau al achizițiilor, atunci când se stabilește dacă un nou ajutor *de minimis* acordat întreprinderii rezultate ca urmare a procesului de fuziune/achiziție sau întreprinderii care face achiziția, depășește plafonul relevant, se iau în considerare toate ajutoarele *de minimis* anterioare acordate tuturor întreprinderilor care fuzionează. Ajutoarele *de minimis* acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legal acordate.
- (5) În cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele *de minimis* acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea, și anume, în principiu, întreprinderii care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele *de minimis*. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele *de minimis* se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului social al noilor întreprinderi la data la care separarea produce efecte.
- (6) Valoarea ajutorului va fi exprimată ca sumă brută înainte de deducerea taxelor sau a impozitelor.
- (7) Din perspectiva verificării cumulului ajutoarelor de minimis de care poate beneficia o întreprindere unică pe parcursul unei perioade de 3 ani consecutivi (ultimii 3 ani înainte de data acordării ajutorului de minimis), în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2831/2023, momentul acordării ajutorului de minimis se consideră data semnării contractului de finanțare, indiferent de data la care ajutoarele de minimis se plătesc întreprinderii respective.
- (8) Pentru respectarea regulilor de cumul, solicitantul ajutorului de minimis va prezenta o declarație pe propria răspundere, al cărui model va fi inclus în Ghidul solicitantului, în care va menționa informațiile referitoare la orice alt ajutor de minimis primit de acesta și de întreprinderile cu care formează, împreună, o întreprindere unică, în ultimii 3 ani. Declarația IMM va fi actualizată de către solicitantul ajutorului de minimis înainte de încheierea contractului de finanțare, astfel încât să se poată verifica situația pe ultimii 3 ani anteriori semnării contractului de finanțare. Declarația va conține atât informațiile privind ajutoarele de minimis, cât și ajutoarele de stat de care a mai beneficiat întreprinderea unică.
- (9) Ajutoarele *de minimis* acordate în cadrul prezentei scheme pot fi cumulate cu ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2832/2023 al Comisiei. Ajutoarele de minimis acordate în condițiile prezentei scheme pot fi cumulate cu ajutoare de minimis acordate în conformitate cu Regulamentele (UE) nr. 1408/2013 și (UE) nr. 717/2014 ale Comisiei în limita plafonului relevant prevăzut la alin. (2).
- (10) Ajutoarele *de minimis* acordate în cadrul prezentei scheme nu se vor cumula cu ajutoare de stat acordate pentru aceleași costuri eligibile dacă un astfel de cumul ar depăși intensitatea sau valoarea maximă relevantă a ajutorului stabilită pentru condițiile specifice ale fiecărui caz de un regulament sau de o decizie de exceptare pe categorii adoptată de Comisie. Ajutoarele de minimis care nu se acordă pentru costuri eligibile specifice sau care nu pot fi asociate unor astfel de costuri pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament sau al unei decizii de exceptare pe categorii adoptat(e) de Comisie.
- (11) Contractul de finanțare, precum și toate drepturile și obligațiile decurgând din executarea acestuia nu pot face obiectul cesiunii totale sau parțiale, novației, subrogației sau al oricărui alt mecanism de transmisiune și/sau transformare a obligațiilor și drepturilor din contract de către beneficiarul ajutorului de minimis și ajutorului de stat regional.

Articolul 14 Reguli ajutor de stat regional

Acordarea **ajutorului de stat regional pentru investiții** se realizează cu respectarea prevederilor din Capitolul I și art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, cu modificările și completările ulterioare, denumit, în continuare, ajutor de stat regional.

- (1) Costurile eligibile sunt costurile investițiilor în active corporale și necorporale.
- (2) Activele necorporale sunt eligibile pentru calculul costurilor de investiții dacă îndeplinesc următoarele condiții:
 - (a) trebuie să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;
 - (b) trebuie să fie amortizabile;
 - (c) trebuie să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu cumpărătorul; și
 - (d) trebuie să fie incluse în activele întreprinderii care beneficiază de ajutor și trebuie să rămână asociate proiectului pentru care s-a acordat ajutorul pe o perioadă de minimum trei ani în cazul IMM-urilor.

Pentru IMM-uri, costurile activelor necorporale sunt eligibile 100%.

- (3) Intensitatea ajutorului nu depășește intensitatea maximă a ajutorului stabilită în harta ajutoarelor regionale în vigoare la momentul acordării ajutorului în zona în cauză.
- (4) Beneficiarul ajutorului trebuie să asigure o contribuție financiară de cel puțin 25 % din costurile eligibile, fie prin resurse proprii, fie prin finanțare externă, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt sprijin public.
- (5) Beneficiarul confirmă că, în cei doi ani anteriori cererii de ajutor, nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul și oferă un angajament că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul.
- (6) Investiția trebuie menținută în regiunea în cauză pentru o perioadă de cel puțin puțin trei ani de la finalizarea investițiilor. Această condiție nu împiedică înlocuirea unei instalații sau a unui echipament care a devenit depășit sau a fost distrus în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să fie menținută în regiunea în cauză pentru perioada minimă.
- (7) Orice investiție inițială care vizează aceeași activitate sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un interval de 3 ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică este considerată ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții. În cazul în care un astfel de proiect unic de investiții este un proiect mare de investiții, valoarea totală a ajutoarelor pentru proiectul unic de investiții nu depășește valoarea ajutorului ajustat pentru proiecte mari de investiții.
- (8) Ajutoarele de stat regionale acordate în condițiile prezentei scheme pot fi cumulate cu orice alte ajutoare de stat sau de minimis atât timp cât măsurile respective vizează costuri eligibile identificabile diferite sau cu orice alt ajutor de stat sau de minimis, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celui mai ridicat

quantum al ajutorului aplicabil ajutorului respectiv în temeiul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei.

- (9) Pentru respectarea regulilor de cumul, solicitantul ajutorului de stat va prezenta o declarație pe propria răspundere, al cărui model va fi inclus în Ghidul solicitantului, în care se vor menționa informațiile referitoare la orice alt ajutor de minimis sau de stat primit sau solicitat de acesta cu referire la aceleași costuri eligibile ale proiectului pentru care se solicită ajutor de stat în baza prezentei scheme.

Articolul 15 Procedura de implementare a schemei

- (1) Pentru a beneficia de ajutor în cadrul Schemei, solicitanții vor depune o cerere de finanțare, prin sistemul informatic MySMIS2021, care intră în procedura de evaluare, selecție și contractare.
- (2) Furnizorul își rezervă dreptul de a nu achita/acorda ajutor de minimis și/sau ajutor de stat regional sau de a solicita recuperarea ajutoarelor deja acordate, în cazul în care documentele și informațiile furnizate de către beneficiar în documentele în baza cărora s-au acordat ajutoarele menționate se dovedesc a fi incorecte sau false.
- (3) Furnizorul va informa în scris, prin contractul de finanțare, întreprinderea beneficiară în legătură cu valoarea potențială a ajutorului de minimis și ajutorului de stat regional acordate (exprimată ca echivalent brut al finanțării nerambursabile), precum și în legătură cu caracterul de minimis și de stat, cu referire expresă la prevederile Regulamentului (UE) nr. 2831/2023 și Regulamentului (UE) nr. 651/2014 și în legătură cu caracterul de ajutoare/ajutor (de stat) - orice măsură care îndeplinește toate criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 16 Activități eligibile

- (1) Activitățile eligibile în cadrul Schemei prin ajutor de stat regional sunt:

- construcția/ modernizarea/ extinderea spațiului de producție/servicii ale IMM-urilor, inclusiv asigurarea utilităților generale aferente, respectiv alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, PSI;

Notă: Lucrările de modernizare pot fi considerate eligibile doar în măsura în care sunt aferente și intrinsec legate de investiția inițială care constă în activități de înființare a unei noi unități/ extinderea capacității unei unități existente/diversificarea producției unei unități prin produse sau servicii care nu au fost fabricate anterior în unitate sau o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) sau a prestării generale a serviciului (serviciilor) vizat(e) de investiția în unitate. Simpla înlocuire a activelor fără schimbarea fundamentală a întregului proces de producție/ prestare servicii constituie o investiție de înlocuire și nu este eligibilă pentru ajutor de stat regional pentru investiții, deoarece nu se califică drept o schimbare fundamentală a procesului de producție/prestare servicii global și, prin urmare, nu constituie o investiție inițială. Același lucru este valabil și în cazul în care echipamentele individuale sunt înlocuite cu altele care sunt mai performante, cu excepția cazului în care acest lucru duce la o schimbare fundamentală a procesului general de producție/prestare servicii.

- dotare cu active corporale, de exemplu: echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe;
- dotarea cu mijloace de transport pasageri (rutier) doar pentru codurile CAEN Rev 2 8621 Activități de asistență medicală generală, 8622 Activități de asistență medicală specializată, 8623 Activități de asistență stomatologică și 8690 Alte activități referitoare la sănătatea umană, justificat de utilizarea exclusivă a acestora pentru transportul pacienților/personalului medical în vederea desfășurării activităților prevăzute de aceste coduri CAEN; această activitate va fi eligibilă în limita a 30% din bugetul total eligibil al proiectului;
- dotare cu active necorporale, exclusiv legate de funcționarea mijloacelor fixe care se achiziționează în vederea desfășurării activității finanțate: programe informatice, utilizarea IT și a proprietății intelectuale: brevete, licențe, mărci comerciale, inclusiv elemente care conduc la digitalizarea exclusivă a activității legată de codul CAEN pentru care se solicită finanțare.
Notă: Valoarea eligibilă a activelor necorporale nu poate depăși 20% din valoarea eligibilă a activelor corporale ce fac obiectul proiectului.
- activități din domeniul economiei circulare; soluții pentru recuperarea și reutilizarea materiilor prime, materialelor și produselor prin reintroducerea în procesul principal de fabricație sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activități economice necesare integrării în lanțurile valorice;
- activități legate de utilizarea de simbioză industrială;
Notă: Investițiile finanțabile prin ajutor de stat regional sunt eligibile doar dacă constituie o investiție inițială, în sensul normelor ajutorului de stat regional.

(2) Activitățile eligibile în cadrul Schemei prin ajutor de minimis sunt:

- activități legate de:
 - promovarea amprente de mediu a produsului/organizarea studiilor privind amprenta de carbon;
 - sprijinirea designului produsului pentru durabilitate, reparabilitate, reutilizare, upgradabilitate și reciclare.
- proiectare și asistență tehnică;
- activități de marketing și internaționalizare, inclusiv extinderea pe noi piețe;
- dotare cu instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile, alternative de energie, în cazul în care acestea sunt destinate strict utilizării pentru investiția finanțată, de ex: stații de încărcare, pompe de căldură, mini-eoliene, compresoare aer, panouri și/sau sisteme fotovoltaice, panouri solare, etc.
- activitatea de audit financiar extern;
- activități obligatorii de publicitate și informare aferente proiectului.

Notă: Nu sunt eligibile proiectele care includ doar investiții finanțabile prin ajutor de minimis.

Valoarea nerambursabilă aferentă componentei finanțabile prin ajutor de minimis nu poate depăși 14% din valoarea nerambursabilă totală a investiției, în limita plafonului de minimis.

(3) În conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, art. 7 punctul (h), sunt excluse de la finanțare investițiile legate de producția, prelucrarea, transportul, distribuția, stocarea sau arderea combustibililor fosili. În

acest sens nu sunt eligibile echipamentele/ utilajele/ instalațiile de lucru sau orice alt activ corporal care funcționează prin arderea combustibililor fosili, inclusiv biocombustibili, fiind eligibile doar cele care sunt alimentate exclusiv electric.

(4) Nu sunt eligibile:

- a) proiectele care constau exclusiv în realizarea de lucrări de construcție ori proiectele care constau doar în achiziția de active necorporale;
- b) proiectele care constau exclusiv în realizarea de lucrări de modernizare;
- c) proiectele care includ doar investiții finanțabile prin ajutor de minimis;
- d) proiectele care stimulează producția de deșeuri sau creșterea utilizării resurselor;
- e) proiectele care vizează operațiuni de eliminare a deșeurilor și de recuperare a deșeurilor în vederea producerii de energie.

Articolul 17 Cheltuieli eligibile

(1) Condițiile cumulative de eligibilitate a cheltuielilor pentru ajutorul de stat regional și ajutorul de minimis sunt:

- a) să respecte prevederile art. 63 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060, precum și perioada de implementare stabilită de către autoritatea de management prin contractul de finanțare. Prin excepție, sunt eligibile cheltuielile aferente capitolului 3 "Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică" din devizul general conform HG 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, cu condiția ca acestea să nu fie anterioare datei de 1 ianuarie 2021;
- b) să fie însoțite de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată, precum și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate; Costurile eligibile trebuie să fie susținute prin documente justificative care trebuie să fie clare, specifice și contemporane cu faptele.
- c) să fie în conformitate cu prevederile programului;
- d) să fie în conformitate cu contractul de finanțare;
- e) să fie rezonabile și necesare realizării operațiunii;
- f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
- g) să fie înregistrate în contabilitatea beneficiarului;
- h) să nu fie contrare prevederilor dreptului aplicabil al Uniunii Europene sau legislației naționale care vizează aplicarea dreptului relevant al Uniunii, în privința eligibilității, regularității, gestiunii sau controlului operațiunilor și cheltuielilor;
- i) investiția în active corporale și necorporale trebuie să fie legată de înființarea unei noi unități, de extinderea capacității unei unități existente sau de diversificarea producției unei unități prin realizarea unor produse/servicii noi, care nu au fost fabricate anterior în unitate, sau o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) sau a prestării generale a serviciului (serviciilor) vizat(e) de investiția în unitate în conformitate cu prevederile referitoare la investițiile inițiale ale Regulamentului (UE) nr. 651/2014.

- (2) Sunt eligibile pentru a fi finanțate prin ajutor de stat regional pentru investiții tipurile de cheltuieli cu activele corporale și/sau necorporale aferente unor investiții inițiale, așa cum sunt detaliate mai jos. Acestea trebuie să se regăsească înregistrate în contabilitatea beneficiarului în conturile de imobilizări corporale și necorporale, aferente investiției finanțate în cauză.
- (3) Categoriile de cheltuieli eligibile aferente prezentei scheme, finanțabile prin **ajutor de stat regional**:
- a) cheltuieli pentru amenajarea terenului;
 - b) cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului;
 - c) cheltuieli pentru investiția de bază;
 - d) cheltuieli pentru organizarea de șantier și conexe organizării de șantier
 - e) cheltuieli diverse și neprevăzute, care sunt în strânsă legătură cu investiția inițială în limita a maxim 10% din valoarea cheltuielilor eligibile cuprinse la capitolele 1, 2 și 4 din devizul general;
 - f) cheltuieli cu achiziționarea de instalații/ echipamente specifice economiei circulare și/sau simbiozei industriale, cum ar fi achiziționarea de instalații/echipamente specifice recuperării și reutilizării materiilor prime, materialelor și produselor prin reintroducerea în procesul principal de fabricație sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activități economice necesare integrării în lanțurile valorice;
 - g) cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț legată direct de investiția inițială, cu respectarea efectului stimulat;
- (4) **Cheltuielile pentru amenajarea terenului** au în vedere următoarele categorii:
- a) amenajarea terenului
 - b) amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială.
 - c) cheltuieli pentru relocarea/ protecția utilităților
- (5) **Cheltuielile pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului** - se includ cheltuielile aferente lucrărilor pentru asigurarea cu utilitățile necesare funcționării obiectivului de investiție, care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului de investiție, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități.
- (6) **Cheltuieli pentru investiția de bază:**
- Construcții și instalații - cheltuieli aferente activităților de construcție/ modernizare și extindere a spațiului de producție/servicii ale IMM-urilor, respectiv cheltuielile aferente execuției tuturor obiectelor cuprinse în obiectivul de investiție, clădiri, construcții speciale, instalații aferente construcțiilor, precum instalații electrice, sanitare, instalații de încălzire, ventilare, climatizare, P.S.I., telecomunicații și alte tipuri de instalații impuse de destinația obiectivului;
 - Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj - Se cuprind cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor tehnologice, precum și a celor incluse în instalațiile funcționale;
 - Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport - Se includ cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor care nu necesită montaj, precum și a echipamentelor de transport tehnologic;

- Dotări;

Achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe, care se regăsesc în Subgrupa 2.1 „Echipamente tehnologice - mașini, utilaje și instalații de lucru”, Subgrupa 2.2. „Aparate și instalații de măsurare, control și reglare”, Clasa 2.3.6 Utilaje și instalații de transportat și ridicat, cu excepția Subclaselor 2.3.6.3.3, 2.3.6.6, 2.3.6.6.1, 2.3.6.7, 2.3.6.8, 2.3.6.8.1, subclasa 2.3.2.3 Alte mijloace de de transport auto neregăsite în cadrul clasei 2.3.2 (doar pentru codurile CAEN Rev 2 8621, 8622, 8623 și 8690), Grupa 3 „Mobilier, aparatură birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale” din Hotărârea Guvernului nr. 2139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările și completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare;

Dotarea cu mijloace de transport pasageri (rutier) este eligibilă doar pentru codurile CAEN Rev 2 8621 Activități de asistență medicală generală, 8622 Activități de asistență medicală specializată, 8623 Activități de asistență stomatologică și 8690 Alte activități referitoare la sănătatea umană, justificat de utilizarea exclusivă a acestora pentru transportul pacienților/personalului medical în vederea desfășurării activităților prevăzute de aceste coduri CAEN; această activitate va fi eligibilă în limita a 30% din bugetul total eligibil al proiectului;

- **cheltuieli cu active necorporale** - se cuprind cheltuielile cu achiziționarea activelor necorporale **exclusiv legate de** funcționarea mijloacelor fixe care se achiziționează în vederea desfășurării activității finanțate: programe informatice, utilizarea IT și a proprietății intelectuale: brevete, licențe, mărci comerciale, inclusiv elemente care conduc la digitalizarea doar a activității legată de codul CAEN pentru care se solicită finanțare.

Pentru a fi eligibile, activele necorporale trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:

(i) să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;

(ii) să fie amortizabile;

(iii) să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu beneficiarul ajutorului;

(iv) să fie incluse în activele întreprinderii care beneficiază de ajutor și să rămână asociate proiectului pentru care s-a acordat ajutorul pe o perioadă de minimum 3 ani de la data efectuării plății finale în cadrul proiectului.

Notă: Pentru IMM-uri, costurile activelor necorporale sunt eligibile 100%. Valoarea eligibilă a activelor necorporale nu poate depăși 20% din valoarea eligibilă a activelor corporale ce fac obiectul proiectului.

(7) **Cheltuieli pentru organizarea de șantier și conexe organizării de șantier** - se cuprind lucrările de construcții și instalații aferente organizării de șantier și conexe acesteia;

(8) **Cheltuieli diverse și neprevăzute**, care sunt în strânsă legătură cu investiția inițială - se consideră eligibile dacă sunt detaliate corespunzător prin documente justificative și doar în

limita a 10% din valoarea cheltuielilor eligibile cuprinse la capitolele 1, 2 și 4 din devizul general.

(9) **Cheltuieli cu achiziționarea de instalații/echipamente specifice economiei circulare și/sau simbiozei industriale**, cum ar fi achiziționarea de instalații/echipamente specifice recuperării și reutilizării materiilor prime, materialelor și produselor prin reintroducerea în procesul principal de fabricație sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activități economice necesare integrării în lanțurile valorice;

(10) **Cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț**, doar pentru proiecte cu lucrări care se autorizează:

(a) Cheltuieli aferente marjei de buget (linia 7.1 din devizul general) - sunt eligibile în limita a 10% din valoarea eligibilă a capitolelor din devizul general (1.2+ 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.4 + 3.5+ 3.8 + 4 + 5.1.1);

(b) Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț (linia 7.2 din devizul general) - sunt eligibile în limita a 5% din valoarea cheltuielilor eligibile cuprinse la capitolele 1, 2 și 4 devizul general, incluse în bugetul proiectului.

(11) Categoriile de cheltuieli eligibile aferente prezentei scheme, finanțabile prin **ajutor de minimis** sunt:

a) cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică;

b) cheltuieli pentru promovarea amprente de mediu a produsului/ organizarea studiilor privind amprenta de carbon;

c) cheltuieli pentru sprijinirea designului produsului pentru durabilitate, reparabilitate, reutilizare, upgradabilitate și reciclare;

d) cheltuieli pentru activități de marketing și internaționalizare;

e) taxa pe valoare adăugată nedeductibilă aferentă cheltuielilor eligibile;

f) cheltuieli cu (re) certificări ale unui sistem de management și/sau de produs/serviciu

g) cheltuieli pentru consultanță și management de proiect;

h) cheltuielile pentru publicitate și informare;

i) cheltuielile cu activitatea de audit financiar extern;

j) cheltuieli pentru instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie;

k) montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale.

(12) **Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică** (doar pentru proiectele care vizează lucrări care se supun autorizării) - cheltuielile directe din cadrul capitolului 3 din devizul general sunt eligibile în limita a 5% din valoarea eligibilă a investiției de bază, respectiv capitolul 4 din devizul general conform HG 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.

- Studii (studii de teren, raport privind impactul asupra mediului, alte studii specifice)

- Documentații-suport și cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri și autorizații, inclusiv

a) cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculate potrivit prevederilor Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată;

b) cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculate potrivit prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor-CSC, în aplicarea prevederilor Legii nr. 215/1997 privind Casa Socială a Constructorilor;

- Expertizare tehnică

- Certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor

- Proiectare (temă de proiectare, studiu de fezabilitate, studiu de fezabilitate/ documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general, documentații tehnice necesare în vederea obținerii avizelor/ acordurilor/ autorizațiilor, verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție, proiect tehnic și detalii de execuție)

- Asistență tehnică (asistență tehnică din partea proiectantului, dirigentie de șantier, coordonator în materie de securitate și sănătate.

(13) **Cheltuieli pentru promovarea amprente de mediu a produsului/ organizarea studiilor privind amprenta de carbon;**

(14) **Cheltuieli pentru sprijinirea designului produsului pentru durabilitate, reparabilitate, reutilizare, upgradabilitate și reciclare;**

(15) **Cheltuieli pentru activități de marketing și internaționalizare** - se cuprind cheltuieli pentru extinderea piețelor de vânzare, a gamei de produse și servicii oferite, precum și participarea directă a solicitantului la principalele canale și platforme de internaționalizare, inclusiv dezvoltarea de activități de marketing generate de codul CAEN finanțat, prin participarea solicitantului de finanțare, în calitate de expozant, la nivel național și/sau extern, în afara României, la târguri, expoziții:

- a) taxa de participare;

- b) taxa de închiriere a stand-ului, maximum 2 delegați;

- c) transportul și depozitarea mostrelor și materialelor promoționale;

- d) servicii de marketing.

Cheltuielile eligibile, privind taxa de participare și taxa de închiriere a stand-ului, trebuie efectuate de către beneficiari în relația directă, fără intermediari, cu organizatorii acestor târguri, expoziții. În cadrul activităților de internaționalizare, participările la târgurile organizate la nivel național sunt eligibile dacă acestea au participare internațională.

Activitățile de marketing vizează acțiuni derulate de solicitant în vederea promovării produselor și/sau serviciilor generate de codul Codul CAEN finanțat (de ex: materiale promoționale, publicitate, pliante etc.).

(16) **Taxa pe valoare adăugată** reprezintă o cheltuială eligibilă în măsura în care este nedeductibilă și este aferentă doar acelor cheltuieli eligibile, potrivit legislației naționale în domeniul fiscal.

În conformitate cu prevederile art. 9 alin.(1) din HG 873/2022, cheltuiala cu TVA aferentă cheltuielilor eligibile, este eligibilă dacă nu a fost sau nu va fi solicitată la rambursare conform legislației naționale în domeniul fiscal pentru operațiunile al căror cost total este mai mic de 5.000.000 EUR (inclusiv TVA) și dacă nu este finanțată și din alte fonduri publice.

- (17) **Cheltuieli cu (re) certificări** ale unui sistem de management și/sau de produs/serviciu
- (18) **Cheltuieli pentru consultanță și management de proiect** - Consultanța/ Managementul de proiect pentru obiectivul de investiții:
- a) plata serviciilor de consultanță la elaborarea cererii de finanțare și a tuturor studiilor necesare întocmirii acesteia; sunt eligibile inclusiv cheltuielile efectuate între 01.01.2021 și data depunerii proiectului.
 - b) plata serviciilor de consultanță în domeniul managementului execuției investiției;
 - c) serviciile de consultanță/asistență juridică în scopul elaborării documentației de atribuire și/sau aplicării procedurilor de atribuire a contractelor.
- (19) **Cheltuielile pentru publicitate și informare** - Cheltuieli necesare pentru realizarea activităților de comunicare și vizibilitate detaliate în Manualul de identitate vizuală pentru beneficiari, obligatorii în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
- (20) **Cheltuielile cu activitatea de audit financiar extern.**
- (21) **Cheltuieli pentru instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie**, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile, alternative de energie, în cazul în care acestea sunt destinate strict utilizării pentru investiția finanțată, de ex: stații de încărcare, pompe de căldură, mini-eoliene, compresoare aer, panouri și/sau sisteme fotovoltaice, panouri solare, etc..
- (22) **Montaj** utilaje, echipamente tehnologice și funcționale - Se cuprind cheltuielile aferente montajului utilajelor tehnologice și al utilajelor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv rețelele aferente necesare funcționării acestora;
- (23) În cadrul prezentei scheme, conform Regulamentului (UE) 2021/1060, art. 54 lit. a), se utilizează o rată forfetară pentru a acoperi costurile indirecte ale operațiunii în valoare maximă de 5% din costurile directe eligibile. Costurile indirecte sunt reprezentate de cheltuielile pentru consultanță și management de proiect, cheltuielile pentru publicitate și informare și cheltuielile cu activitatea de audit financiar extern.

Articolul 18 Cheltuieli neeligibile

- (1) Sunt **neeligibile** următoarele categorii de cheltuieli:
- a) categoriile de cheltuieli neeligibile menționate la art. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021—2027 prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European Plus, Fondul de Coeziune și Fondul pentru o Tranziție Justă;
 - b) orice cheltuieli suportate înainte de 01.01.2021 conform prevederilor art. 63 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr.1060/2021 și orice cheltuieli realizate înainte de data depunerii cererii de finanțare, cu excepția cheltuielilor care includ studii, proiectare, consultanță, management de proiect astfel cum sunt regăsite la capitolul 3 "Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică" din devizul general conform HG 907/2016 cu modificările și completările ulterioare;

- c) cheltuieli pentru achiziționarea echipamentelor/ utilajelor/ instalațiilor de lucru sau pentru orice alt activ corporal care funcționează prin arderea combustibililor fosili (inclusiv biocombustibili), fiind eligibile doar cele care sunt alimentate exclusiv electric;
- d) cheltuielile realizate în cadrul operațiunilor care intră sub incidența prevederilor art. 63 alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060;
- e) cheltuielile aferente operațiunilor care fac obiectul uneia dintre situațiile prevăzute la art. 65 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2021/1060, care afectează caracterul durabil al operațiunilor, devin neeligibile, proporțional cu perioada de neconformitate;
- f) cheltuielile pentru achiziționarea de imobile (teren/clădire);
- g) cheltuielile pentru procurarea de bunuri care, conform legii, intră în categoria obiectelor de inventar;
- h) costuri operaționale, de funcționare, de testare și întreținere a obiectivelor finanțate prin proiect;
- i) costuri administrative: salariile personalului, chiriile și reparații ale imobilizărilor de interes general în administrație; energie, combustibil și alte consumuri similare; cheltuieli administrative gospodărești;
- j) alte cheltuieli generale de administrație;
- k) cheltuieli financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane, rate și dobânzi aferente creditelor;
- l) contribuția în natură;
- m) amortizarea;
- n) leasingul;
- o) cheltuieli pentru lucrări de întreținere/reparare/mentenanță;
- p) costurile lucrărilor de construcție/extindere pentru spații destinate exclusiv desfășurării activităților administrative: birouri, săli de conferințe/ședințe, spații pentru relaxarea angajaților, săli de mese, spații de cazare;
- q) costurile aferente investițiilor în active necorporale destinate întregii activități a solicitantului de finanțare;
- r) costurile aferente investițiilor în programe informatice (aplicație), respectiv costurile destinate rezolvării unor probleme specifice derulării întregii activități a solicitantului de finanțare și care nu sunt destinate derulării activității pe codul CAEN pentru care solicită finanțare;
- s) cheltuielile a căror valoare depășește limitele maxime, acolo unde sunt prevăzute limitări;
- t) cheltuielile privind achiziția de dotări/echipamente/utilaje second-hand;
- u) taxa pe valoarea adăugată recuperabilă, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul;
- v) cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- w) cheltuielile cu achiziționarea autovehiculelor și a mijloacelor de transport, așa cum sunt ele clasificate în Subgrupa 2.3. „Mijloace de transport” din HG 2139/2004, indiferent de domeniul de activitate al solicitantului ori de domeniul de activitate în care se dorește realizarea investiției propuse prin proiect, cu excepția claselor: 2.3.2.3 (doar pentru codurile

CAEN Rev 2 8621, 8622, 8623 și 8690), 2.3.6.1, 2.3.6.1.1., 2.3.6.1.2., 2.3.6.2., 2.3.6.2.1., 2.3.6.2.2., 2.3.6.3., 2.3.6.3.1., 2.3.6.3.2., 2.3.6.4., 2.3.6.4.1., 2.3.6.4.2., 2.3.6.4.3., 2.3.6.4.4., 2.3.6.5

- x) amenzi, penalități, dobânzi, cheltuieli de judecată și cheltuieli de arbitraj;
- y) cheltuielile efectuate înainte de data depunerii cererii de finanțare, cu excepția celor aferente Capitolului 3 "Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică" din devizul general, conform HG 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.
- z) cheltuieli efectuate după finalizarea etapei de implementare a proiectului, respectiv finalizarea ultimei activități a proiectului;
- aa) cheltuieli care nu corespund particularităților/obiectivelor/activităților sprijinite prin acțiunea regională;
- bb) cheltuieli de mentenanță;
- cc) cheltuielile pentru activități cu produse cu caracter erotic sau obscen, jocuri de noroc, precum și cele care contravin bunelor moravuri, ordinii publice și/sau prevederilor legale în vigoare;
- dd) cheltuielile aferente activităților de astrologie și spiritism, inclusiv on-line, servicii personale de tipul: servicii de escortă, servicii de stabilire a întâlnirilor, servicii ale agențiilor matrimoniale, video chat on-line pentru consiliere matrimonială și psihologică;
- ee) sistemele de minare/stocare pentru criptomonede, tabletele și telefoanele mobile;
- ff) alte cheltuieli neeligibile menționate în ghidul solicitantului de finanțare în funcție de specificul investiției.

Articolul 19 Reguli privind publicarea, informarea, raportarea și monitorizarea ajutoarelor

- (1) Raportarea și monitorizarea ajutoarelor acordate în baza prezentei Scheme se fac în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene în vigoare.
- (2) În vederea asigurării transparenței și a unui control eficient al ajutoarelor de stat, în conformitate cu art. 3 din Regulamentul (UE) nr. 2015/1588, furnizorul de ajutor de stat aplică prevederile referitoare la procedura de informare și de avizare prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.
- (3) Furnizorul are obligația de a transmite Consiliului Concurenței toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de minimis și ajutoarelor de stat regionale la nivel național, în formatul și în termenul prevăzute de Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și de minimis, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 441/2022 cu modificările și completările ulterioare, precum și datele și informațiile necesare pentru întocmirea inventarului ajutoarelor de stat/de minimis și a rapoartelor și informărilor necesare îndeplinirii obligațiilor României în calitate de stat membru al Uniunii Europene.
- (4) Furnizorul de ajutor are obligația să furnizeze informațiile necesare pentru verificarea respectării prevederilor europene în domeniul ajutorului, la solicitarea scrisă a Comisiei Europene sau a Consiliului Concurenței, în maximum 20 de zile lucrătoare.

- (5) Furnizorul Schemei are obligația de a înregistra Schema în Registrul ajutoarelor de stat (RegAS), în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a acesteia, respectiv de la data modificării acesteia.
- (6) Contractele de finanțare se vor încărca în RegAS în termen de maxim 7 zile lucrătoare de la data semnării contractului.
- (7) Plățile realizate în cadrul acestor măsuri se vor încărca în RegAS în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data efectuării lor.
- (8) Obligațiile de recuperare a ajutoarelor ilegale sau utilizate abuziv și rambursările efective ale respectivelor obligații se încarcă de furnizor, în termen de 7 zile lucrătoare de la data instituirii obligației de recuperare, respectiv de la data rambursării.
- (9) Furnizorul măsurii de ajutor este responsabil pentru datele și informațiile încărcate în RegAS.
- (10) Furnizorul de ajutor de minimis și de ajutor de stat regional, publică informațiile relevante cu privire la fiecare ajutor individual acordat în temeiul prezentei scheme pe site-ul web al instituției și asigură furnizarea informațiilor către Consiliul Concurenței în vederea publicării pe site-ul dedicat ajutoarelor de stat.
- (11) Potrivit prevederilor art. 42 alin. (1) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77 din 3 decembrie 2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, furnizorul are obligația de a informa Consiliul Concurenței cu privire la intrarea în vigoare a schemei, în termen de maximum 5 zile de la momentul la care acest eveniment a avut loc.
- (12) Beneficiarii de ajutor de minimis și de ajutor de stat regional, vor transmite, după caz, furnizorului raportări periodice, precum și alte informații cu privire la ajutorul acordat, conform solicitării acestora.
- (13) Beneficiarii ajutorului de minimis și ajutorului de stat regional acordat și furnizorul ajutorului de minimis și ajutorului de stat regional trebuie să păstreze toate documentele aferente acestuia timp de 10 ani de la data la care a fost făcută ultima alocare specifică și sunt obligați să le pună la dispoziția Consiliului Concurenței sau a furnizorului ori de câte ori acestea sunt solicitate. Această evidență trebuie să conțină informațiile necesare pentru a demonstra respectarea tuturor condițiilor impuse prin actul de acordare, cum sunt: datele de identificare a beneficiarului, durata, valoarea, momentul și modalitatea acordării ajutorului, originea acestuia, durata, metoda de calcul al ajutoarelor acordate. Acesta poate să realizeze, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, controale la fața locului. De asemenea, furnizorul va verifica respectarea condițiilor de acordare a ajutoarelor și va dispune măsurile ce se impun în situația în care aceste condiții nu au fost respectate;
- (14) Beneficiarii de ajutor vor permite publicarea pe pagina de internet a ADR SE, Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud-Est 2021-2027, la adresa <https://regiosudest.ro>, a informațiilor privind activitățile finanțate din ajutorul acordat.
- (15) Furnizorul schemei de ajutor de minimis și de ajutor de stat regional monitorizează respectarea condițiilor și criteriilor de eligibilitate prevăzute în prezenta schemă pe toată durata de derulare a acesteia și are obligația de a supraveghea permanent ajutoarele acordate, aflate în derulare și de

a dispune măsurile care se impun, iar în situația în care constată nerespectarea acestor criterii, furnizorul de ajutor întreprinde toate demersurile necesare pentru recuperarea ajutorului acordat, inclusiv a dobânzilor aferente, calculate conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, și celorlalte prevederi europene în vigoare.

- (16) În cazul în care furnizorul nu are date definitive privind valoarea ajutorului, acesta va transmite Consiliului Concurenței valori estimative.
- (17) Erorile constatate de furnizor și corecțiile legale, anulările, recalculările, recuperările și rambursările, se raportează Consiliului Concurenței până la data de 31 martie a anului următor anului de raportare.
- (18) În conformitate cu art. 17 din OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, furnizorul va informa Consiliul Concurenței în termen de 15 zile de la data adoptării schemei de ajutor de minimis.
- (19) Ajutorul de minimis și ajutorul de stat regional se recuperează în integralitate în cazul în care se constată nerespectarea condițiilor de eligibilitate oricând pe durata de derulare a schemei, în termenul de prescripție de zece ani, precum și în situațiile în care se constată că beneficiarii:
- a) nu au respectat obligația menținerii activității pentru care au primit finanțare timp de 3 ani de la data ultimei plăți;
 - b) au făcut declarații incomplete sau neconforme cu realitatea pentru a obține ajutorul de minimis și ajutorul de stat regional;
 - c) nu au respectat obligațiile prevăzute în contractul de finanțare, pentru care este prevăzută această sancțiune;
 - d) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2831/2023;
 - e) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 651/2014;
 - f) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) 1060/2021;
 - g) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) 1058/2021;
 - h) nerealizarea a niciunuia dintre obiectivele asumate prin proiect;
 - i) înstrăinarea proiectului ori a bunurilor obținute prin finanțarea prevăzută în prezenta schemă de ajutor de minimis în perioada de durabilitate a proiectului. Se are în vedere atât înstrăinarea parțială cât și totală. În raport de formă, prin înstrăinare se înțelege atât cea oneroasă cât și cea gratuită.
 - j) nerespectarea criteriilor de eligibilitate impuse prin prezenta schema, inclusiv în cazul constatării ulterioare.
- (20) Constituie motive de restituire parțială a ajutorului de minimis și ajutorului de stat regional primit:
- a) efectuarea unor cheltuieli care nu respectă prevederile HG 873 din 6 iulie 2022 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune 2021-2027;

- b) atingerea parțială a obiectivelor și indicatorilor de realizare și de rezultat din cadrul proiectului aprobat.
- c) Cheltuielile aferente operațiunilor care fac obiectul uneia dintre situațiile prevăzute la art. 65 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2021/1.060, care afectează caracterul durabil al operațiunilor, devin neeligibile, proporțional cu perioada de neconformitate.

Articolul 20 Recuperarea ajutorului *de minimis* și ajutorului *de stat*

- (1) Recuperarea ajutorului *de minimis* și ajutorului *de stat* regional se realizează de către furnizorul schemei, în baza deciziei emise de OISIFE, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, cu modificările și completările ulterioare, ale prezentei scheme și în conformitate cu Acordul-cadru de delegare a atribuțiilor privind implementarea Programului Regional Sud-Est 2021-2027 cu numărul 497/ADR/04.08.2022, respectiv cu numărului MF 12974/04.08.2022, capitolul III – Drepturi și obligații OI SIFE, art. 4, alin. 4.1.
- (2) Valoarea sumelor care fac obiectul recuperării va fi dedusă din costul total eligibil al proiectului, pe baza prevederilor legale aplicabile contractului de finanțare.
- (3) Valoarea ajutorului *de minimis* și ajutorului *de stat* regional care trebuie recuperat se completează și cu valoarea dobânzii aferente, datorate de la data plății ajutorului până la data recuperării acestuia. Procedura de calcul al dobânzii este stabilită prin instrucțiunile emise de Consiliul Concurenței⁵. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140/ 30.04.2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 248/ 24.09.2015.
- (4) Furnizorul își rezervă dreptul de a stopa acordarea / plata ajutorului *de minimis* și ajutorului *de stat* regional sau de a solicita recuperarea ajutorului deja plătit, în cazul în care documentele și informațiile furnizate de către beneficiar în documentele depuse se dovedesc a fi incorecte sau false.
- (5) În vederea dispunerii recuperării ajutoarelor *de minimis* și ajutoarelor *de stat* regionale acordate, OI-SIFE emite decizii care au caracter de titlu executoriu, pe care le transmit către beneficiar și AM. Furnizorul măsurii de ajutor *de minimis* și ajutor *de stat* regional transmite aceste decizii la Consiliul Concurenței, spre informare, în termen de maximum 7 zile lucrătoare de la emiterea lui.
- (6) În vederea recuperării ajutorului *de stat* regional și ajutorului *de minimis*, furnizorul are obligația emiterii, prin acte administrative, de norme metodologice proprii.

⁵ Instrucțiunile privind procedura de calculare a dobânzii în cazul ajutorului *de stat* sau *de minimis* care trebuie rambursat sau recuperate, din 16.04.2020, publicate în Monitorul Oficial nr. 375 din 11 mai 2020.

Articolul 21 Dispoziții finale

- (1) Textul prezentei scheme, precum și textul actului administrativ pentru aprobarea acesteia se publică integral pe pagina oficială de internet a Programului Regional Sud-Est 2021-2027 <https://regiosudest.ro/>.
- (2) Furnizorul va asigura publicarea Anexei II - Informații privind ajutoarele de stat exceptate a Regulamentului (UE) 651/2014 pe pagina proprie de internet, la adresa <https://www.regiosudest.ro/>.
- (3) Informațiile prevăzute în anexa III a Regulamentului (UE) 651/2014 privind fiecare ajutor individual care depășește echivalentul în lei a 100.000 euro vor fi publicate pe pagina națională www.ajutordestat.ro.

ANEXA 1 – Lista codurilor CAEN eligibile

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
1052	Fabricarea înghețatei	1052	Fabricarea înghețatei
1071	Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	1071	Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie
1072	Fabricarea biscuiților și pișcoturilor; fabricarea prăjiturilor și a produselor conservate de patiserie	1072	Fabricarea biscuiților și pișcoturilor; fabricarea prăjiturilor și a produselor conservate de patiserie
1073	Fabricarea macaroanelor, tăițelilor, cus-ului și a altor produse făinoase similare	1073	Fabricarea macaroanelor, tăițelilor, cușcușului și a altor produse făinoase similare
1082	Fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase	1082	Fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase
1310	Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile	1310	Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile
1320	Producția de țesături	1320	Producția de țesături
1330	Finisarea materialelor textile	1330	Finisarea materialelor textile
1391	Fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare	1391	Fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare
1392	Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcămintei și lenjeriei de corp)	1392	Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcămintei și lenjeriei de corp)
1393	Fabricarea de covoare și mochete	1393	Fabricarea de covoare și mochete
1394	Fabricarea de odgoane, frânghii, sfori și plase	1394	Fabricarea de odgoane, frânghii, sfori și plase

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
	plase		
1395	Fabricarea de textile nețesute și articole din acestea, cu excepția confecțiilor de îmbrăcăminte	1395	Fabricarea de textile nețesute și articole din acestea, cu excepția confecțiilor de îmbrăcăminte
1396	Fabricarea de articole tehnice și industriale din textile	1396	Fabricarea de articole tehnice și industriale din textile
1399	Fabricarea altor articole textile n.c.a.	1399	Fabricarea altor articole textile n.c.a.
1411	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele	1424	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele și blană
1412	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru lucru	1423	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte pentru lucru
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	1410	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte tricotate sau croșetate de ex. pulovere, cardigane, jerseyuri, cămăși, tricouri, bluze, veste, inclusiv îmbrăcăminte pentru bebeluși
		1421	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte, altele decât cele tricotate sau croșetate, de ex. paltoane, costume, ansambluri, jachete, pantaloni, fuste, cămăși, tricouri, bluze; - rochii de mireasa și alte haine pentru ceremonie; - croitorie la comanda.
1414	Fabricarea de articole de lenjerie de corp	1410	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte și a altor articole, prin tricotare sau croșetare, și, de ex. lenjerie
		1422	Fabricarea de lenjerie de corp și lenjerie de noapte țesute, altele decât cele tricotate sau croșetate, de exemplu chiloți, pijamale, cămăși de noapte, halate, suțiene, corsete, costume de baie, lenjerie intimă.
1419	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte și accesorii n.c.a.		Fabricarea de suțiene și corsete din toate tipurile de materiale textile.
		1410	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru bebeluși, tricotate sau croșetate. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru sport și de baie, tricotate sau

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
			croșetate.
		1421	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte pentru bebeluși, altele decât cele tricotate sau croșetate, mai puțin lenjerie.
		1422	Fabricarea articolelor de lenjerie pentru bebeluși.
		1424	Fabricarea de îmbrăcăminte din blană și accesorii de îmbrăcăminte
		1429	Fabricarea de îmbrăcăminte pentru sport din țesături, de exemplu, treninguri, costume de schi, costume de baie și alte articole de îmbrăcăminte pentru sport Fabricarea de pălării și șepci. Fabricarea altor accesorii vestimentare, de ex. mănuși, curele, șaluri, fulare, cravate, plase de păr. Fabricarea de încălțăminte din material textil fără tălpi aplicate, cu excepția celor tricotate sau croșetate
1420	Fabricarea articolelor din blană	1424	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele și blană
1431	Fabricarea prin tricotare sau croșetare a ciorapilor și articolelor de galanterie	1410	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte prin tricotare sau croșetare
1439	Fabricarea prin tricotare sau croșetare a altor articole de îmbrăcăminte	1410	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte prin tricotare sau croșetare
1511	Tăbăcirea și finisarea pieilor; prepararea și vopsirea blanurilor	1511	Tăbăcirea și finisarea pieilor; prepararea și vopsirea blănurilor
1512	Fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie și a articolelor de harnașament	1512	Fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie și a articolelor de harnașament
1520	Fabricarea încălțămintei	1520	Fabricarea încălțămintei
1621	Fabricarea de furnire și a panourilor de	1621	Fabricarea de furnire și a panourilor din lemn (excluzând finisarea produselor din

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
	lemn		lemn)
		1627	Finisarea produselor din lemn
1622	Fabricarea parchetului asamblat în panouri	1622	Fabricarea parchetului asamblat în panouri (excluzând finisarea produselor din lemn)
		1627	Finisarea produselor din lemn
1624	Fabricarea ambalajelor din lemn	1624	Fabricarea ambalajelor din lemn (excluzând finisarea produselor din lemn)
		1627	Finisarea produselor din lemn
		1520	Fabricarea părților din lemn pentru încălțăminte
1629	Fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale vegetale împletite	1626	Fabricarea de bușteni de foc și de peleți din rumeguș aglomerat, din deșeuri și resturi de lemn, din paie sau altă biomasă vegetală
		1627	Finisarea produselor din lemn
		1628	Fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale vegetale împletite (excluzând: fabricarea părților din lemn pentru încălțăminte; fabricarea de combustibili solizi din biomasă vegetală; finisarea produselor din lemn)
1711	Fabricarea celulozei	1711	Fabricarea celulozei
1712	Fabricarea hârtiei și cartonului	1712	Fabricarea hârtiei și cartonului
1721	Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton	1721	Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton
1722	Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton	1722	Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton
1723	Fabricarea articolelor de papetărie	1723	Fabricarea articolelor de papetărie
1724	Fabricarea tapetului	1724	Fabricarea tapetului
1729	Fabricarea altor articole din hârtie și carton n.c.a.	1725	Fabricarea altor articole din hârtie și carton n.c.a.

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
1811	Tipărirea ziarelor	1811	Tipărirea ziarelor
1812	Alte activități de tipărire n.c.a.	1812	Alte activități de tipărire n.c.a.
1813	Servicii pregătitoare pentru pretipărire	1813	Servicii pregătitoare pentru pretipărire
1814	Legătorie și servicii conexe	1814	Legătorie și servicii conexe
2016	Fabricarea materialelor plastice în forme primare	2016	Fabricarea materialelor plastice în forme primare
2030	Fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor	2030	Fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor
2041	Fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere	2041	Fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere
2042	Fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice (de toaletă)	2042	Fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice (de toaletă)
2052	Fabricarea cleiurilor	2059	Fabricarea altor produse chimice n.c.a.
2053	Fabricarea uleiurilor esențiale		
2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor	2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor
2219	Fabricarea altor produse din cauciuc	2051	Fabricarea de biocombustibili lichizi
		2059	Fabricarea altor produse chimice n.c.a. (excluzând: fabricarea biocombustibililor lichizi)
2221	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	2221	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic
2222	Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic	2222	Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic (excluzând finisarea produselor din material plastic)
		2225	Finisarea produselor din material plastic
2229	Fabricarea altor produse din material	1520	Fabricarea părților din cauciuc pentru încălțăminte

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
	plastic	2225	Finisarea produselor din material plastic
		2226	Fabricarea altor produse din material plastic (excluzând: fabricarea părților din material plastic, pentru încălțăminte; finisarea produselor din material plastic)
2311	Fabricarea sticlei plate	2311	Fabricarea sticlei plate
2312	Prelucrarea și fasonarea sticlei plate	2312	Prelucrarea și fasonarea sticlei plate (excluzând fabricarea oglinzilor retrovizoare pentru autovehicule)
		2932	Fabricarea oglinzilor retrovizoare pentru autovehicule
2313	Fabricarea articolelor din sticlă	2313	Fabricarea articolelor din sticlă
2314	Fabricarea fibrelor din sticlă	2314	Fabricarea fibrelor din sticlă
2319	Fabricarea de sticlărie tehnică	2315	Fabricarea de sticlărie tehnică
2320	Fabricarea de produse refractare	2320	Fabricarea de produse refractare
2331	Fabricarea plăcilor și dalelor din ceramică	2331	Fabricarea plăcilor și dalelor din ceramică
2341	Fabricarea articolelor ceramice pentru uz gospodăresc și ornamental	2341	Fabricarea articolelor ceramice pentru uz gospodăresc și ornamental
2342	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică	2342	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică
2343	Fabricarea izolatorilor și pieselor izolante din ceramică	2343	Fabricarea izolatorilor și pieselor izolante din ceramică
2344	Fabricarea altor produse tehnice din ceramică	2344	Fabricarea altor produse tehnice din ceramică
2349	Fabricarea altor produse ceramice n.c.a.	2345	Fabricarea altor produse ceramice n.c.a.
2512	Fabricarea de uși și ferestre din metal	2512	Fabricarea de uși și ferestre din metal
2571	Fabricarea produselor de tăiat	2561	Fabricarea produselor de tăiat

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
2572	Fabricarea articolelor de feronerie	2562	Fabricarea articolelor de feronerie
2573	Fabricarea uneltelor	2563	Fabricarea uneltelor
2591	Fabricarea de recipiente, containere și alte produse similare din oțel	2591	Fabricarea de recipiente, containere și alte produse similare din oțel
2592	Fabricarea ambalajelor ușoare din metal	2592	Fabricarea ambalajelor metalice ușoare
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri	2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri
2594	Fabricarea de șuruburi, buloane și alte articole filetate; fabricarea de nituri și șaibe	2594	Fabricarea de șuruburi, buloane și alte articole filetate; fabricarea de nituri și șaibe
2599	Fabricarea altor articole din metal n.c.a.	2599	Fabricarea altor articole din metal n.c.a.
2611	Fabricarea subansamblurilor electronice (module)	2612	Fabricarea subansamblurilor electronice (module)
2612	Fabricarea altor componente electronice	2611	Fabricarea componentelor electronice
2620	Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice	2620	Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice
2630	Fabricarea echipamentelor de comunicații	2630	Fabricarea echipamentelor de comunicații (excluzând fabricarea sistemelor de alarmă împotriva efracțiilor și de avertizare în caz de incendii, care trimit semnale către o stație de control)
		2651	Fabricarea sistemelor de alarmă împotriva efracțiilor și de avertizare în caz de incendii, care trimit semnale către o stație de control
2640	Fabricarea produselor electronice de larg consum	2640	Fabricarea produselor electronice de larg consum
2651	Fabricarea de instrumente și dispozitive pentru măsură, verificare, control,	2651	Fabricarea de instrumente și dispozitive pentru măsură, verificare, control, navigație

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
	navigație		
2652	Producția de ceasuri	2652	Producția de ceasuri
2660	Fabricarea de echipamente pentru radiologie, electrodiagnostic și electroterapie	2660	Fabricarea de echipamente pentru radiologie, electrodiagnostic și electroterapie
2670	Fabricarea de instrumente optice și echipamente fotografice	2670	Fabricarea de instrumente optice, suporturi magnetici și optici; fabricarea de echipamente fotografice
2680	Fabricarea suporturilor magnetice și optice destinate înregistrărilor		
2711	Fabricarea motoarelor, generatoarelor și transformatoarelor electrice și a aparatelor de distribuție și control a electricității	2711	Fabricarea motoarelor, generatoarelor și transformatoarelor electrice (excluzând fabricarea de motoare electrice pentru autovehicule)
		2910	Fabricarea de motoare electrice pentru autovehicule
2712	Fabricarea aparatelor de control și distribuție a electricității	2711	Fabricarea de ansambluri pentru pornirea generatoarelor
		2712	Fabricarea aparatelor de distribuție și control al electricității (excluzând fabricarea de ansambluri pentru pornirea generatoarelor)
2720	Fabricarea de acumulatori și baterii	2720	Fabricarea de acumulatori și baterii
2731	Fabricarea de cabluri cu fibră optică	2731	Fabricarea de cabluri cu fibră optică
2732	Fabricarea altor fire și cabluri electrice și electrocasnice	2732	Fabricarea altor fire și cabluri electrice și electronice
2733	Fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice	2733	Fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice
2740	Fabricarea de echipamente electrice de iluminat	2740	Fabricarea de echipamente electrice de iluminat

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
2751	Fabricarea de aparate electrocasnice	2751	Fabricarea de aparate electrocasnice
2752	Fabricarea de echipamente casnice neelectrice	2752	Fabricarea de echipamente casnice neelectrice
2790	Fabricarea altor echipamente electrice	2711	Fabricarea de invertoare statice si aparate de redresare Fabricarea de invertoare, redresoare și convertizoare
		2790	Fabricarea altor echipamente electrice (excluzând: fabricarea de invertoare statice si aparate de redresare; fabricarea de invertoare, redresoare și convertizoare; fabricarea de module invertoare și pile de combustie, pentru autoturisme; fabricarea țigărilor electronice)
		2931	Fabricarea de module invertoare și pile de combustie, pentru autoturisme
		2811	Fabricarea de motoare și turbine (cu excepția celor pentru avioane, autovehicule și motociclete)
		2812	Fabricarea de motoare hidraulice
2811	Fabricarea de motoare și turbine (cu excepția celor pentru avioane, autovehicule și motociclete)	2813	Fabricarea de pompe și compresoare
2812	Fabricarea de motoare hidraulice	2814	Fabricarea de articole de robinetărie
2813	Fabricarea de pompe și compresoare	2815	Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteză și a elementelor mecanice de transmisie
2814	Fabricarea de articole de robinetărie		
2815	Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteză și a elementelor mecanice de transmisie	2821	Fabricarea cuptoarelor, furnalelor și arzătoarelor
2821	Fabricarea cuptoarelor, furnalelor și arzătoarelor	2822	Fabricarea echipamentelor de ridicat și manipulat
2822	Fabricarea echipamentelor de ridicat și manipulat	2823	Fabricarea mașinilor și echipamentelor de birou (exceptând fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice)
2823	Fabricarea mașinilor și echipamentelor de birou (exclusiv fabricarea		

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
	calculatoarelor și a echipamentelor periferice)		
2824	Fabricarea mașinilor-unelte portabile acționate electric	2824	Fabricarea mașinilor-unelte portabile acționate electric
2825	Fabricarea echipamentelor de ventilație și frigorigife, exclusiv a echipamentelor de uz casnic	2825	Fabricarea echipamentelor de ventilație și frigorigife, exceptând echipamentele de uz casnic (excluzând fabricarea de aparate de aer condiționat pentru autovehicule)
		2932	Fabricarea de aparate de aer condiționat pentru autovehicule
2829	Fabricarea altor mașini și utilaje de utilizare generală n.c.a.	2829	Fabricarea altor mașini și utilaje de utilizare generală n.c.a.
2830	Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestieră	2830	Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestieră
2841	Fabricarea utilajelor și a mașinilor-unelte pentru prelucrarea metalului	2841	Fabricarea utilajelor și a mașinilor-unelte pentru prelucrarea metalului
		2790	Fabricarea mașinilor de electroplacare (galvanizare)
2849	Fabricarea altor mașini-unelte n.c.a.	2842	Fabricarea altor mașini-unelte n.c.a. (excluzând fabricarea mașinilor de electroplacare (galvanizare))
2893	Fabricarea utilajelor pentru prelucrarea produselor alimentare, băuturilor și tutunului	2893	Fabricarea utilajelor pentru prelucrarea produselor alimentare, băuturilor și tutunului
2894	Fabricarea utilajelor pentru industria textilă, a îmbrăcămintei și a pielăriei	2894	Fabricarea utilajelor pentru industria textilă, a îmbrăcămintei și a pielăriei
2895	Fabricarea utilajelor pentru industria hârtiei și cartonului	2895	Fabricarea utilajelor pentru industria hârtiei și cartonului
2896	Fabricarea utilajelor pentru prelucrarea maselor plastice și a cauciucului	2896	Fabricarea utilajelor pentru prelucrarea maselor plastice și a cauciucului

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
2899	Fabricarea altor mașini și utilaje specifice n.c.a.	2897	Fabricarea utilajelor care utilizează tehnologia de fabricație aditivă (imprimante 3D) de prelucrare a metalului, materialelor plastice, cauciucului, ipsosului, cimentului, etc.
		2899	Fabricarea altor mașini și utilaje specifice n.c.a. (excluzând fabricarea utilajelor care utilizează tehnologia de fabricație aditivă)
2920	Producția de caroserii pentru autovehicule; fabricarea de remorci și semiremorci	2920	Producția de caroserii pentru autovehicule; fabricarea de remorci și semiremorci
2931	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	2931	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
2932	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	2932	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
3011	Construcția de nave și structuri plutitoare	3011	Construcția de nave civile și structuri plutitoare (excluzând construcția de nave și vase militare)
3012	Construcția de ambarcațiuni sportive și de agrement	3012	Construcția de ambarcațiuni sportive și de agrement
3020	Fabricarea materialului rulant	3020	Fabricarea materialului rulant
3091	Fabricarea de motocicletă	3091	Fabricarea de motociclete (excluzând fabricarea de biciclete cu motor electric auxiliar)
		3092	Fabricarea de biciclete cu motor electric auxiliar
3092	Fabricarea de biciclete și de vehicule pentru invalizi	3092	Fabricarea de biciclete și de vehicule pentru invalizi
3099	Fabricarea altor mijloace de transport	3099	Fabricarea altor mijloace de transport n.c.a.

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasă CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasă CAEN Rev.3)
	n.c.a.		
3101	Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine		Fabricarea de mobilă
3102	Fabricarea de mobilă pentru bucătării	3100	
3103	Fabricarea de saltele și somiere		
3109	Fabricarea de mobilă n.c.a.		
3212	Fabricarea bijuteriilor și articolelor similare din metale și pietre prețioase	3212	Fabricarea bijuteriilor și articolelor similare din metale și pietre prețioase
3213	Fabricarea imitațiilor de bijuterii și articole similare	3213	Fabricarea imitațiilor de bijuterii și articole similare
3220	Fabricarea instrumentelor muzicale	3220	Fabricarea instrumentelor muzicale
3230	Fabricarea articolelor pentru sport	3230	Fabricarea articolelor pentru sport (excluzând fabricarea de căști de protecție pentru sportivi)
		3299	Fabricarea de căști de protecție pentru sportivi
3240	Fabricarea jocurilor și jucăriilor	3240	Fabricarea jocurilor și jucăriilor
3250	Producția de dispozitive, aparate și instrumente medicale și de laborator	3250	Fabricarea de dispozitive, aparate și instrumente medicale stomatologice
3320	Instalarea mașinilor și echipamentelor industriale	3320	Instalarea mașinilor și echipamentelor industriale
3821	Tratarea și eliminarea deșeurilor nepericuloase	3822	Tratarea deșeurilor pentru valorificare energetică, transformarea materialelor reziduale în căldură sau electricitate utilizabilă, printr-o varietate de procese (inclusiv prin incinerare)
		3823	Prepararea nămolului din deșeurile orășenești, utilizat pentru tratarea terenurilor agricole sau îmbunătățirea ecologică
		3831	Eliminarea (inclusiv tratarea înainte de eliminare) deșeurilor prin ardere sau

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
			tratamente termice, fără producție de energie
		3832	Eliminarea (inclusiv tratarea înainte de eliminare) deșeurilor nepericuloase, indiferent dacă deșeurile sunt solide sau nu, pe teren (adică subteran) sau în instalații sau locuri de depozitare permanente a deșeurilor Exploatarea gropilor de gunoi pentru eliminarea deșeurilor
		3833	Eliminarea subproduselor de origine animală în gropile de gunoi Deversarea/eliberarea deșeurilor lichide în mări/oceane sau alte ape, inclusiv inserarea în fundul mării Injectarea deșeurilor pompabile în puțuri sau depozite naturale
		3822	Tratarea deșeurilor pentru valorificare energetică, transformarea materialelor reziduale în căldură sau electricitate utilizabilă, printr-o varietate de procese (inclusiv prin incinerare)
		3823	Prepararea nămolului din deșeurile orășenești, utilizat pentru tratarea terenurilor agricole sau îmbunătățirea ecologică
		3831	Eliminarea (inclusiv tratarea înainte de eliminare) deșeurilor prin ardere sau tratamente termice, fără producție de energie
3822	Tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase	3832	Eliminarea (inclusiv tratarea înainte de eliminare) deșeurilor periculoase, indiferent dacă deșeurile sunt solide sau nu, pe teren (adică subteran) sau în instalații sau locuri de depozitare permanente a deșeurilor Exploatarea gropilor de gunoi pentru eliminarea deșeurilor
		3833	Eliminarea subproduselor de origine animală în gropile de gunoi Deversarea/eliberarea deșeurilor lichide în mări/oceane sau alte ape, inclusiv inserarea în fundul mării Injectarea deșeurilor pompabile în puțuri sau depozite naturale
3832	Recuperarea materialelor reciclabile sortate	2016	Fabricarea de pulberi, granule sau fulgi de material plastic prin amestecarea sau transformarea rășinilor din deșeuri de material plastic recuperate

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
			Fabricarea de material plastic reciclat sub formă de fulgi sau granule de plastic pe bază de deșeuri de plastic pre-tratate în urma operațiunii de recuperare a materialului plastic
4332	Lucrări de tâmplărie și dulgherie	4332	Lucrări de tâmplărie și dulgherie
5510	Hoteluri și alte facilitati de cazare similare	5510	Hoteluri și alte facilități de cazare similare
5520	Facilitati de cazare pentru vacante si perioade de scurta durata	5520	Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
5530	Parcuri pentru rulote, campinguri și tabere	5530	Parcuri pentru rulote, campinguri și tabere
5590	Alte servicii de cazare	5590	Alte servicii de cazare
5811	Activitati de editare a cartilor	5811	Activități de editare a cărților
5812	Activitati de editare de ghiduri, compendii, liste de adrese si similare	5819	Alte activități de editare
5813	Activitati de editare a ziarelor	5812	Activități de editare a ziarelor
5814	Activitati de editare a revistelor si periodicele	5813	Activități de editare a revistelor și periodicelor
5819	Alte activitati de editare	5819	Alte activități de editare (excluzând editarea pe blog-uri)
		6039	Activități de editare pe blog-uri.
5821	Activitati de editare a jocurilor de calculator	5821	Activități de editare a jocurilor de calculator
5829	Activitati de editare a altor produse software	5829	Activități de editare a altor produse software
5911	Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune	5911	Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune (excluzând servicii de streaming și de descărcare de conținuturi video)

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
6201	Activități de realizare a software-ului la comandă	6210	Activități de realizare a softului la comandă (software orientat client)
6311	Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe	6020	Activități ale site-urilor de streaming pentru jocuri video numai pentru vizionare
		6039	Operarea site-urilor de jocuri/jocuri video online, independent de publicarea jocurilor. Furnizarea de cărți electronice ca serviciu de streaming sau de descărcare, care nu este asociată cu publicarea.
		6310	Furnizarea online de software, care nu este asociat cu publicarea.
			Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe (excluzând: - activități ale site-urilor de streaming pentru jocuri video numai pentru vizionare; - operarea site-urilor de jocuri/jocuri video. - furnizarea de cărți electronice ca serviciu de streaming sau de descărcare. - furnizarea online de software.)
7111	Activități de arhitectură	7111	Activități de arhitectură
7112	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea	7112	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea
7120	Activități de testări și analize tehnice	7120	Activități de testări și analize tehnice
7500	Activități veterinare	7500	Activități veterinare
8130	Activități de întreținere peisagistică	8130	Activități de întreținere peisagistică
8610	Activități de asistență spitalicească	8610	Activități de asistență spitalicească
8621	Activități de asistență medicală generală	8621	Activități de asistență medicală generală
8622	Activități de asistență medicală specializată	8622	Activități de asistență medicală specializată
8623	Activități de asistență stomatologică	8623	Activități de asistență stomatologică
8690	Alte activități referitoare la sănătatea umană	8691	Activități ale laboratoarelor medicale care furnizează servicii analitice sau de diagnostic (fără analiza sau interpretarea medicală în sine), inclusiv analiza

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
			fluidelor corporale sau testarea genetică, direct către pacienții, cu sau fără trimitere de la practicienii din domeniul sănătății, de exemplu: - laboratoare de raze X și alte centre de diagnostic imagistic; - laboratoare de analize de sânge; - secvențierea ADN pentru tratarea unei anumite boli.
		8692	Activități de transport a pacienților, cu ambulanța, inclusiv avioane
		8693	Activități ale psihologilor și psihoterapeuților, persoane autorizate altele decât medici
		8694	Activități ale asistentelor medicale independente, care lucrează în cabinetele proprii sau la domiciliul pacienților. Activități ale maternităților, fără supravegherea permanentă a medicilor. Activități ale infirmierilor. Activități de îngrijire paliativă în ambulatoriu.
		8695	Activități ale fizioterapeuților, persoane autorizate altele decât medici, pentru refacere în urma unor afecțiuni, pentru a îmbunătăți mobilitatea sau a reduce durerea.
		8696	Activități de asistență medicală preventivă, curativă sau de recuperare de către persoane autorizate altele decât medici. Beneficiile pentru sănătate ale acestor servicii nu se bazează pe date științifice pentru diagnosticarea și tratarea bolilor și până în prezent nu au fost evaluate pe deplin astfel încât să poată fi acceptate universal ca fiind bazate pe dovezi.
		8699	Servicii paramedicale în domeniul optometriei, hidroterapie, logopediei, podologiei/ podologiei etc., furnizate de persoane autorizate altele decât medici
9311	Activități ale bazelor sportive	9311	Activități ale bazelor sportive (excluzând organizarea de evenimente sportive - în aer liber sau în sală, pentru profesioniști sau amatori - de către cluburile sportive)
		9312	Activități de organizare de evenimente sportive - în aer liber sau în sală, pentru

Clasă Cod CAEN Rev. 2	Descriere clasă CAEN Rev. 2	Clasă Cod CAEN Rev. 3	OBS. (se menționează ce parte din clasa CAEN Rev.2 este preluată/inclusă în clasa CAEN Rev.3)
			profesioniști sau amatori - de către cluburile sportive.
9312	Activități ale cluburilor sportive	9312	Activități ale cluburilor sportive